

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 44 (1877)

П'ятниця, 30 жовтня 2015 р.

Видавється з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

ТРАГЕДІЯ «ІВОЛГИ» — ЯК ВІДЗЕРКАЛЕННЯ СТАНУ СУСПІЛЬСТВА

«ЛЮДИ ПОДЛЯЮТЬСЯ НА ТРИ ВИДИ: ТІ, ХТО ЖИВІ,
ТИ, ХТО МЕРТВІ, І ТІ, ХТО ПЛАВАЄ В МОРІ» (АНАХАРСІС)

Цієї суботи минає чотирнадцять діб з моменту, як на траперзі входу до Дністровсько-Цареградського гирла затонув прогулковий катер «Іволга». Чотирнадцять загиблих, принаймні двоє зниклих безвісти. Увага, яку привернула до себе ця трагічна подія, цілком зrozуміла. Маємо зробити висновки, аби зменшити ризик повторення подібних випадків, уникнути невправданих жертв. На жаль, те, що відбувається нині навколо цієї, безперечно, сумної події, більше нагадує якесь схильне шоу, яке важко пояснити навіть розпалом передвиборної кампанії на той момент. Те, що на місце події оперативно прибув голова Одеської ОДА пан Міхеїл Саакашвілі з прокурором області, сприймалось цілком адекватно, а проте ж, куди як важливішим було б вчасне прибути на місце катастрофи рятувальних катерів, а до місця висадки потерпілих — карет швидкої допомоги. Зачудування і глибоке занепокоєння викликало, натомість, доручення Президента України про негайне розслідування причин катастрофи. Це ж як треба не довіряти службам очолюваної тобою держави, бути переконаним в їхній нікчемності, безвідповідальності, аби гадати, що без твоєго персонального доручення жодного розслідування не буде! Воно, може, панові президенту і видніше, але ж тоді хіба не раціональнішим було б залатати мішок, з якого сипеться зерно, замість того, аби, крекучи, підбирати його на кожній вибійні, цибаючи за розхлябаним возом?

І вже справжнє шоу відбулося на каналі «Інтер» минулого понеділка у програмі «Стосується кожного». Серед запрошених було кілька потерпілих, яким пощастило вижити під час аварії катера, кілька чиновників, журналіст, психолог і типово «інтервісська» публіка. Найбільш адекватними в тій компанії, безпекенно, були жіночки, яка прихис-

тила в себе витягнутих з моря потерпілих, і капітан катера, який, незважаючи на пробоїну у власному суденці, отриману під час рятувальних робіт, не припинив їх, врятувавши життя кільком людям. Чиновництво, попри відповідний ситуації вираз облич, виглядало нікчимо. Сумно було дивитися на тих, від кого значною мірою залежить якість нашого життя, а часом, як в цьому випадку, і воно саме, і усвідомлювати при тому, що вони, насправді, навіть не здатні належно проаналізувати ситуацію, зрозуміти реальні причини біди, що трапилася. А неправильні оцінки, ясна річ, жодним чином не вправлять обставин, які призводять до того. Так, мовлячи про причини аварії судна, чиновництво, як, власне, й потерпілі, всю вину за те покладали на капітана судна. Не погодиться з тим неможливо. Той справді зухвалий ігнорував правила, зокрема і головним чином, те з них, яке регламентує кількість пасажирів, дозволених для перевезення. Але, окрім реальних порушень, на нього безсороюно навіщувалося все, що лише спадало в неорані чиновницькі мізки. Зрештою, договорились до формули, за якою невдаха-капітан «...порушив усе, що лише можна було порушити». Формула сподобалася публіці. А оськільки висловлювали її ті, хто, гадано, є фахівцями, — у всякому разі, згідно з титулами, які вони мають, — то бояюсь, вона буде важливим аргументом і для суду, який визначатиме долі капітана та власника «Іволги». Саме тому, заради справедливості, від якої не маємо права відрікнітися за жодних обставин, запрошу читачів проаналізувати справжні і висмоктані з пальця порушення, приписувані капітанові «Іволги». Дуже сподіваюсь, що це допоможе висвітлити тих, хто криками «Тримай злодія!» сподівається відвернути увагу від себе.

(Продовження на 4-й стор.)

UKRINFORM

КРЕМЛЬ ЗАЛЯКУЄ УКРАЇНСЬКУ МЕНШИНУ

Останні антиукраїнські кроки Кремля є нічим іншим, як новим витком репресій проти людей, пов'язаних з українською мовою і культурою. На цюму наголошується у заявлі Міністерства культури України щодо репресій проти українців Росії.

«Міністерство культури України розініє затримання директора Бібліотеки української літератури в Москві Наталії Шаріної, а перед тим — співголови Об'єднання українців Росії Валерія Семененка, здійснення обшукув у Бібліотеці української літератури та в помешканні Семененка з вилученням великої кількості українських видань як черговий зухвалий акт Кремля, спрямований на заляку-

вання української національної меншини в Російській Федерації, та новий виток репресій проти людей, пов'язаних з українською мовою і культурою», — йдеться у повідомленні.

У відомстві підкреслили, що здійснення під надуманими приводами численних обшукув, затримання одного з лідерів українців Росії, незаконне затримання директора бібліотеки, основу фондов якої складає українська література та книжки про Україну, є «демонстрацією неповаги влади РФ до української культури, грубим порушенням законодавства, прав українців Росії та міжнародних норм щодо захисту прав національних меншин».

«Агресія Кремля щодо

Української держави, яка отримала жорстку відсіч Українського народу та всього міжнародного співтовариства, тепер знайшла своє продовження у репресіях за національною ознакою відносно власних громадян, які є українцями. Для діючого в РФ політичного режиму будь-який прояв української ідентичності став ознакою «русофобії», тому українська мова, українська культура та її носії зараз є під фактичною забороною у Росії», — йдеться у заяви.

З огляду на це Міністерство культури України вимагає негайного звільнення Наталії Шаріної та припинення репресій за національною ознакою проти представників української національної мен-

шини та української культури в Росії.

«Мінкультури ініціюватиме звернення до Верховного комісара ОБСЄ з питань національних меншин щодо усіх можливих заходів впливу на теперішнє керівництво РФ, у тому числі через міжнародні інституції, для захисту прав та інтересів українців, що проживають на території Російської Федерації, та захисту прав усіх російських громадян, що зв'язані з українським словом і українською культурою», — зазначили у відомстві.

www.ukrinform.ua

* * *

Олександр Турчинов про вилучення книжок з Бібліотеки української літератури у Москві: РФ копіє політику нацистської Німеччини!

Детальніше — на стор. 3

РАДЙТЕ: КОРАН І БІБЛЮ У КРИМУ ЩЕ НЕ ЗАБОРНОЮТЬ!

Тільки-но в Україні розпочався день виборів у органи місцевого самоврядування, як російські політики оголосили їх найбруднішими в історії України. А рикошетом вдарили і по Європі та Америці, котрі, безумовно, дадуть цим виборам позитивну оцінку. Впродовж дня і потім працівники ЗМІ робили все, аби довести, що саме так вони й є: очільники місцевих органів не обираються, а призначаються, а опозиційному проросійському блоку, де осіли найреакційніші представники Партиї регіонів, дорога до влади закрита, попри народну волю.

Так, ці люди, дійсно, є сьогодні ворогами Української держави, не у фігулярному смислі слова, бо за останні півтора року з усіх поспадали маски. Цікаво, а як би В. Путін поставився до політичної сили, що розпалює в Росії війну та бореться за розчленування її і передачу територій сусідній державі? Щоб уявити собі щось подібне, пропоную кілька штрихів-замальовок із російсько-кіримського життя. Ось на екрані телевізора бібліотекарка з 30-річним робочим стажем. На місці цієї пані я б поговорила, скажімо, про залежність книги від науково-технічного прогресу, про її роль у житті сучасної молоді. Бібліотекарка ж, добре відчуваючи кон'юнктуру, радіє, що нарешті із книжкових фондів вилучили екстремістську літературу про ОУН-УПА і Голодомор. А невже ж вона комусь заважала, зокрема, цій літній дамі? І якщо заважала, то чому вона не порушувала це питання за часів України?

(Продовження на 5-й стор.)

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського твориства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ»

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою право
скороочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua

Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журнальне
видавництво»

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Києві
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavnicstvo@gmail.com

Розповсюдження,
передплата, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050) 310-56-63

НА ЦИХ ВИБОРАХ НАРОД ОБРАВ ДЕМОКРАТИЧНІ СИЛИ ТА ПІДТРИМАВ ШЛЯХ РЕФОРМ

Президент Петро Порошенко, говорячи про місцеві вибори 25 жовтня, наголосив на тому, що переважна більшість виборців віддали голос за демократичні сили, що дає можливість сформувати проукраїнську коаліцію у місцевих радах і продовжити шляхи реформування країни.

Глава держави назвав важливим те, що, попри окремі прогнози, не відбулося реваншу недемократичних сил. «Я ще раз хочу подякувати за відповідальність вибору Українському народу, який зараз підтримав демократичні сили, підтримав реформи. Причому в цій позиції не відбувається і розкол України, який багато хто передрівав. Зазнала краху спроба Росії створити всередині п'яту, проросійську, колону», — заявив Петро Порошенко під час спільнотої прес-конференції з міністром торгівлі США Пенні Прішкер.

«Український народ, українське суспільство цими виборами вже перейшли рубіж, і повернення до минулого не може бути», — наголосив Глава держави.

Президент зазначив, що відповідальність Українського народу відкриває шлях реформам. «Відповідальність, яку продемонстрували виборці, і підходить дають нам можливість рішуче продовжувати реформи. Я це сприймаю як

рок на підтримку реформ, на підтримку децентралізації, збільшення повноважень і відповідальності місцевих рад, і мені надзвичайно приємно, що більшість виборців підтвердила і підтримала ці підходи», — наголосив Петро Порошенко.

Президент назвав головною ознакою демократичності місцевих виборів, які відбулися 25 жовтня, відсутність адміністративного впливу. «Головна оцінка — це оцінка міжнародних спостерігачів і наших неурядових організацій, що впливу адміністративного ресурсу на цих виборах не було. Це була перша подібна оцінка, яка мотивує, підтримує зусилля української влади з організації прямого волевиявлення громадян», — резюмував президент.

Пetro Порошенко подякував усім виборцям України за те, «що держава змогла, незважаючи на надзвичайно складні умови і попри проблемні питання, забезпечити високий рівень виборчої культури, незважаючи на те, що за новою системою українські вибори відбувалися вперше».

У свою чергу, міністр торгівлі США Пенні Прішкер зазначила щодо виборів: «Я хочу привітати Україну із третими виборами, і хоча ми чекаємо на фінальний результат Центральної виборчої комісії та висновки ОБСЄ, але вже зараз можна сказати на основі повідомлень від міжнародних спостерігачів, що вибори в Україні були добре підготовлені і проведенні». Вона назвала дуже важливим той факт, що вибори відбулися на переважній більшості території України.

Серед завдань, які зараз стоять перед новою місцевою владою, президент назвав формування проукраїнських коаліцій, які ні надалі не дозволять дестабілізувати ситуацію всередині країни. «На сьогодні маємо просто забезпечити відповідальний і консолідований підхід політичних сил. Думаю, що вибори, які були проведені 25 жовтня, дають нам для цього серйозні підстави», — сказав президент.

Глава держави назвав категорично неприйнятним непроведення виборів у Маріуполі. Він зазначив, що звернувся до парламенту із пропозицією внести зміни до законодавства, які дозволяють забезпечити захист волевиявлення громадян у таких містах, які відносяться до виборчого закону, які забезпечать виборчий процес, щоб не допустити виборчих помилок загалом», — зазначив Глава держави.

«Постановою Кіївського районного суду

Сімферополя від 6 жовтня 2015 року мені, як «обвинуваченому в сконені злочину, передбаченого ч. 2 ст. 280.1 КК РФ,

було обрано запобіжний захід у вигляді утримання під вартою терміном до 2-х місяців, вирахування якого визнано

судом з моменту його екстрадиції на територію Російської Федерації або фактичного затримання на території Російської Федерації». Підставою для ухвалення зазначеного рішення послужило звернення до суду слідчого відділу УФСБ Росії у Криму і Севастополі», — написав Чубаров.

Раніше російський прокурор Криму Наталія Поклонська заявила, що слідчий відділ управління російського ФСБ у Криму порушив кримінальну справу проти голови Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова. За її словами, кримінальну справу порушили за ст. 280.1 (публічні заклики до вчинення дій, спрямовані на порушення територіальної цілісності Росії). Раніше Чубарову заборонили на п'ять років в'їзд на територію Росії, а також анексованого Криму.

РЕФАТА ЧУБАРОВА «ЗАОЧНО ЗААРЕШТУВАЛИ» У КРИМУ

Голова Меджлісу кримських татар, депутат Верховної Ради України Рефат Чубаров 28 жовтня на своїй сторінці у Фейсбуці опублікував постанову Кіївського районного суду Сімферополя, в якій ідеться про його заочний арешт.

«Постановою Кіївського

районного суду міста Сімферополя від 6 жовтня 2015 року мені, як «обвинуваченому в сконені злочину, передбаченого ч. 2 ст. 280.1 КК РФ, було обрано запобіжний захід у вигляді утримання під вартою терміном до 2-х місяців, вирахування якого визнано

судом з моменту його екстрадиції на територію Російської Федерації або фактичного затримання на території Російської Федерації». Підставою для ухвалення зазначеного рішення послужило звернення до суду слідчого відділу УФСБ Росії у Криму і Севастополі», — написав Чубаров.

Раніше російський прокурор Криму Наталія Поклонська заявила, що слідчий відділ управління російського ФСБ у Криму порушив кримінальну справу проти голови Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова. За її словами, кримінальну справу порушили за ст. 280.1 (публічні заклики до вчинення дій, спрямовані на порушення територіальної цілісності Росії). Раніше Чубарову заборонили на п'ять років в'їзд на територію Росії, а також анексованого Криму.

У СІМФЕРОПОЛІ ВІДБУВСЯ МІТИНГ ПАМ'ЯТІ АМЕТ-ХАНА СУЛТАНА

У Сімферополі на площі Амет-Хана Султана відбувся урочистий мітинг, приурочений до 95-річчя з дня народження легендарного льотчика, двічі Героя Радянського Союзу Амет-Хана Султана, повідомляє QHA.

Захід відкрив показовий політ літака Ан-2 у виконанні пілота республіканської громадської організації «Авіаспорктклуб «Крим». На площі зібралися ветерани війни, представники об'єднаної кримської спілки ветеранів Афганістану та інших локальних воєн, громадськість, представники російської влади в Криму. Музичний супровід заходу забезпечив оркестр 112-ї бригади поліції внутрішніх військ МВС Росії.

Він дуже любив море, купатися, друзів дуже любив. Дуже поважав і цінував дружбу», — згадує родич героя.

Небі Садлаєв сподівається, що пам'ять про Амет-Хана Султана буде збережена, і влада ухвалить рішення про присвоєння аеропорту «Сімферополь» імені героя.

Радянський льотчик Амет-Хан Султан здійснив 603 боївих вильоти, збив особисто 30 і в складі групи 19 літаків люфтваффе. За час льотної роботи пілот освоїв близько 100 типів літальних апаратів, його наліт склав 4 237 годин. 1 лютого 1971 року Амет-Хан Султан загинув при виконанні випробувального польоту на літаючій лабораторії Ту-16. Був похований на Новодівочому кладовищі в Москві.

РЕЙТИНГ ЛЮБОВІ ДО ПУТИНА

У КРИМУ «ЗЛЕТІВ» ДО ПОЗНАЧКИ 96%

Діяльність президента Російської Федерації Володимира Путіна на посту Глави держави нібито схвалюють 96% жителів Криму і 97% жителів Севастополя. Про це повідомив фонд «Громадська думка».

Згідно з даними опитування, не задоволені роботою президента всього 1% кримчан та 2% севастопольців. Телефонне опитування було проведено 15-18 жовтня серед 1274 респондентів в окупованому Криму та 627 респондентів у місті Севастополі.

На думку більшості респондентів Криму і Севастополя, російська влада робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців. При цьому відповідно 8% і 15% жителів регіону заявили, що Москва робить мало або зовсім нічого.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і 40% севастопольців.

На запитання про те, наскільки багато федеральна влада

робить для Криму, відповідно 37% кримчан і

ТРАГЕДІЯ «ІВОЛГИ» — ЯК ВІДЗЕРКАЛЕННЯ СТАНУ СУСПІЛЬСТВА

(Продовження.)

Поч. на 1-й стор.)

Найперше, щодо самого судна. Неодноразово з «компетентності» вуст було заявлено, що катер «Іволга» не призначений для морських умов, що це — типово річкове судно, отже, виходити в море на ньому капітан не має права.

Що ж є катер «Іволга»? Якщо ми завдамо собі клопоту пошукавтися тим у моряків, які плавали на ньому, а чи погулимо в Мережі, то досить скоро переконаємося, що це, насправді, досить вдалий проект «РВН-376у», започаткований у 1955-1957 роках, відомий у просторіччі як «Ярославець», оскільки будувався спершу на Ярославському суднобудівному заводі № 345. Що проект був справді вдалий, свідчить вже одне те, що будували його величезною серією, в різних модифікаціях до 1992 року. Погодтеся, не кожен проект витримав подібне випробування часом.

Тепер щодо його «непридатності» до морських умов плавання. Варто знати, що катери цього проекту будувалися, зокрема, й для потреб військово-морського флоту, де використовувались як буксири, торпедолови, тральщики, сторожовики, роз'їздні судна. Звісно, що суденце важко приривати до трансатлантика, але майже чвертьстолітній досвід будівельника малих суден, такий же досвід яхтowego капітана дозволяє стверджувати, що добре утримуваному катеру цього типу, під управлінням досвідченого капітана, жодна погода в акваторіях приналежні Чорного моря не становила серйозної загрози.

Що ж стало причиною затоплення судна, причиною загибелі людей? Відмітаючи всіляку дурню, наговорену великими фахівцями з флотоводства на поліваних столах, на кшталт відсутності контролю при відході від «лівого» причалу чи відсутності на бортутого чи іншого чарівного папірця, який, звісно ж, своїм авторитетом нізащо не дозволив би «Іволзі» так ганебно перекинутись, маємо, проте, безперечно погодитися з ними, що основною причиною того оверклю було потрійне перевищення зазначеного в сертифікаті, в технічному формуларі малого судна числа пасажирів. Причина того лежить на поверхні і називається жадібність. Уже через одне це капітан «Іволги» не викликає жодної симпатії. З іншого боку, я б застеріг читача від демонізації його образу. Не забуваймо, якщо туристи — в нашому випадку рибалки — вирушають у море за задоволенням, то для екіпажу судна — це, найперше, робота — робота, яка утримує

їх самих, їхні сім'ї. Якщо зважити на те, що утримання суденця також виливається в дуже кругленьку суму (не в останню чергу через захланність того ж самого корумпованого чиновництва), то намагання працювати і не за найсприятливіших обставин, аби заробити додаткову копійку, на яку треба жити до наступного сезону, не видається таким вже й злочинним. Це, звісно, жодним чином не вправдовує ані свідомого порушення сертифікаційних умов, ані правил хорошої морської практики, тим більше непрофесійності.

Взявшись на палубу до трьох членів екіпажу, принаймні ще тридцять шість пасажирів, що в термінах ваги дорівнює майже трьом тоннам, капітан «Іволги» тим самим значно змістив центр тяжіння судна вгору, зробивши його дуже вразливим на хвилюванні, яке наростило. Навіть за спокійної погоди такий вантаж на верхній палубі є велими небезпечним, осіннікільки непередбачуване переміщення пасажирів на один борт може привести до перекидання судна. Досить сказати, що і дванадцять дозволених пасажирів, зібравшись на одному борту, ідеальну погоду, приводять до нахилу судна в 11 градусів, що при тому, що кут входу палуби у воду дорівнює 24 градусам. Але назвати погоду 17 жовтня спокійною було ніяк не можна.

К студії «Інтера» ми раз по раз чули шарпкі слова «шторм», «сильний шторм». Саме цими словами аргументували злочинність рішення капітана «Іволги» вийти в море. Про «надскладні» погодні умови мовить також сайт «Однако SU», розповідаючи про участь у рятувальній операції наших доблесних морських прикордонників. Ми ще повернемося до них, а поки що пропонуємо зіставити можливості «Іволги» з тією погодою, яку вона зустріла в морі того дня.

Плавання суден цього типу Реестру судноплавства України допускає при силі вітру до восьми метрів на секунду і висоті хвилі до двох метрів одновідсоткової забезпеченості при сумарній повторюваності менше 4%. За шкалою Бофорта, це — до п'яти балів. Вітер при тому визначається зовсім не як «штормовий», а як «свіжий».

Аби визначити, якої сили був «шторм» 17 жовтня 2015 року в районі Затоки, що згубив «Іволгу», загляньмо тепер в архів сайту погоди (http://www.wunderground.com/history/airport/UKOO/2015/10/17/DailyHistory.html?req_city=%D0%97%D0%80%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B0&req_state=&req_statename=Ukraine&reqdb.zip=00000&reqdb.magic=16&reqdb.wmo=33837&MR=1)

16&reqdb.wmo=33837&MR=1).

Як бачимо, при виході «Іволги» о 6.30 ранку швидкість вітру була... всього чотири метри на секунду, тобто, за шкалою Бофорта, це був слабкий вітер. Власне, він почав зростати лише о пів на дев'яту (до 6 м/с), досягши максимуму в вісім метрів на секунду лише опівдні. Але він у цей же час вчоргове почав змінювати напрямок зі східного-південносхідного знову на східний, спаляючи при тому на силі так, що до третьої тридцять по полудні, а саме до того моменту, який називають часом, коли трапилась біда, його сила впала до чотирьох-п'яти метрів на секунду.

Як бачимо, середній вітер був далеко не штормовим. Насправді, для невеликих суден значно більшу небезпеку становлять шквали. Того дня їх вистачало. Почалися вони із чверті на одинадцять, і сила вітру в шквалах доходила до дванадцяти метрів на секунду. Це було справді неприємно, але, якщо згадати, що штормовим звуться вітер, який перевищує 20,7 метра на секунду, то ми бачимо, що про жоден шторм у той день не йшлося, а отже, звинувачувати капітана «Іволги» в безвідповідальному ігноруванні небезпечних погодних умов не можна. Більше того, зхоже, невдовзі по полудні капітан вирішив повернутись. Від Дністровської бани, де ловили рибу, до входу в Дністровсько-Цареградське гирло близько десяти миль. До мілини, через яку до гирла лиману веде вузький канал, — близько семи з половиною миль.

Доки суденце йшло по відносно глибокій воді, великих неприємностей, певно, не виникало. Проблеми виникли саме в районі тієї мілини, де глибини з десяти-двадцяти метрів зменшуються удвічі — до чотирьох-шести метрів.

На мое переконання, саме тут, де хвилі, наштовхуючись на мілину, здіймаються вгору, заламуються, і сталася біда. Річ в тім, що судна цього проекту, через свою невелику ширину — всього 3,98 м при довжині 21 метр і без перевантаження не дуже добре поводяться на попутній хвилі. Зазвичай, для підвищення морехідних якостей ці судення баластують, закладаючи в трюм кілька тонн вантажу. Власне, «Ярославець» розрахований на перевезення в трюмі до п'ятнадцяти тонн вантажу, але саме в трюмі, де він додає судну остойливості, а не на палубі, де кожен зайвий кілограм її зменшує. Я не маю підстав думати, що, експлуатуючи «Іволгу» в прибережний морський зоні, її власник не здогадався зробити це. Але

в будь-якому випадку було б цілком логічним попросити пасажирів спуститися до кают. Чи було це зроблено? Судячи з уривчастих свідчень пасажирів, ні. Чому? Тут можна лише гадати. Взявшись з пасажирів у момент перевороту, а ще краще, заздалегідь вягнути, і такої кількості жертв вдалось би уникнути, адже навіть у холодній чорноморській воді середини жовтня вони дали б можливість протиматися до підходу рятувальників.

Тепер щодо рятувальників. Одинадцятиметровий швидкісний катер морської охорони ДПС «Калкан», який невдовзі прибув на місце катастрофи з Кароліно-Бугазу, не виявився аж надто результативним. В його активі лише один врятований. Шкоду, що не може назвати ім'я капітана іншого катера, який, не роздумуючи, прийшов на допомогу потопаючим, витянувши з води шістьох з них. Він не припинив рятувальної операції, навіть отримавши пробоїну в корпусі власного суденця. Мое наїльнише шанування йому!

На жаль, ми не маємо спеціалізованої морської рятувальної служби. Але ж як вона потрібна! Вона може бути окремою одиницею, може входити організаційно до структури МЧС, але вона має бути. Схоже, на сьогодні у нашого привладного чиновника немає не те що коштів на її створення — нема усвідомлення її потреби. Підкresлю, морська рятувальна служба має мало спільног з сонячними рятувальниками, яких ми зустрічаємо іноді на пляжах. Нам, справді, варто б задуматися над створенням спрівільної рятувальної служби, особливо після уроків «Іволги».

Непогано було б при тому взяти за зразок британську благодійну установу RNLI (Королівська національна інституція рятувальних човнів), яка діє на всіх узбережжях Великої Британії, Ірландії, островів Ла Манш та фінансується в основному на грошові перекази спадку, на приватні пожертви, а члени екіпажів рятувальних човнів є неоплачуваними добровольцями. Ця організація нараховує 236 рятувальних станцій, використовує 444 спеціалізовані рятувальні човні, її рятувальники, оплачувані місцевою владою, контролюють 200 пляжів. Щоб узвійти ефективності цієї організації, зазначимо, що лише протягом 2013 року вона рятувала життя в середньому двадцяти трох людей на день. Від початку заснування в 1824 році RNLI врятувала життя 120 000 людей, втративши при тому 800 життів самих рятувальників. Організація веде широку просвітницьку

роботу, особливо серед молоді. Її волонтери охоплюють своїми лекціями про безпеку на морі та на пляжі до 6 000 дітей на тиждень, 800 дітей за цей же час отримують практичну підготовку. Високим покровителем Інституції є королева Великої Британії Елизавета II.

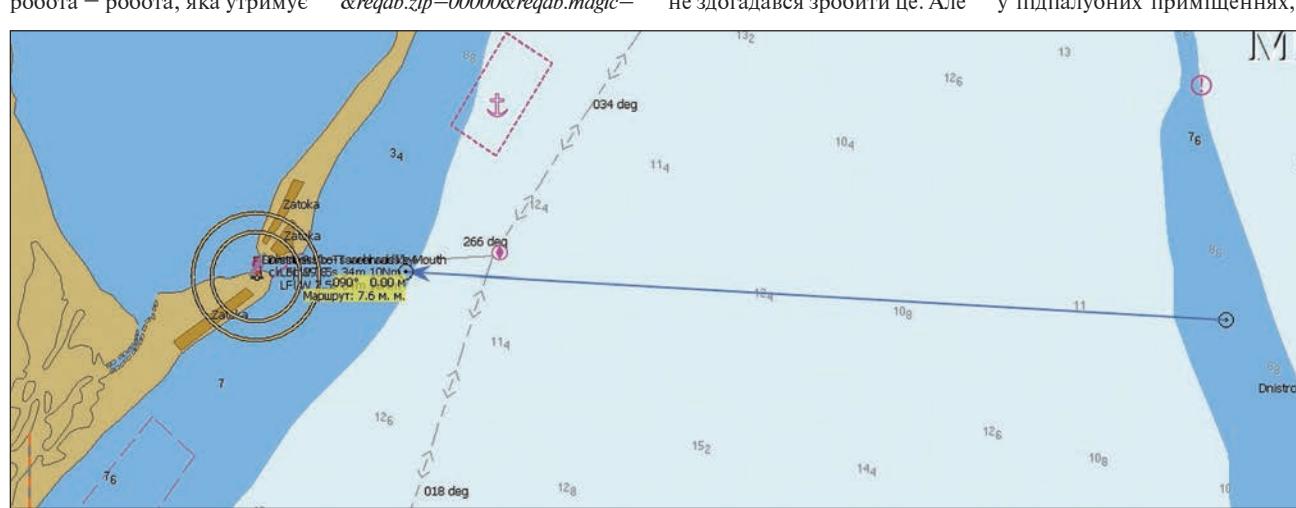
Гарно було б, якби й наш президент, замість неоднозначних доручень, започаткував щось подібне. Звісно, на те потрібна добра воля не лише одного президента. Маємо самі усвідомити потребу того. Маємо зрозуміти, що совкова система тотального контролю, суцільного чиновницького зарегулювання, яку практикуємо ще й досі, не спрацює. Вона не може бути ефективною вже тому, що концентрується не на інтересі суспільства, не на сути справи, а на інтересі чиновника, який намагається отримати певні матеріальні вигоди, уникаючи при тому будь-якої відповідальності. Звідси неймовірна кількість «важливих» папірців, «крайсивих» штампів, «солідних» підписів. Чи велика ціна всьому тому в країні, де все купується і продається? Чи багато життів врятували формальні заборони, які легко оминути, вкинувши до жаб'яно простягнутої чиновницької шапки якогось п'ятака? Думаймо, панове, — життя не можна ні зупинити, ні зарегулювати. Його можна, щоправда, спаскути, чим і займається за нашого безвольного потурання наша нездарна влада.

Нарешті вже готуються оргвисновки, готуються чергові «ужесточення» стосовно плаваючої братії — чергові ускладнення з оформленням, введенням водного рекреаційного бізнесу, який в Україні щойно почав спинатися на ноги. І все те безальтернативно результується лише в розширенні годівниці того ж чиновництва.

Ні, я — не противник, скрізь, прибічник серйозної сертифікації судноводіїв, що пов'язали себе з рекреаційним бізнесом, але при тому: а) сертифікати не повинні продаватися направо й наливо, часто особам, які жодно не стосунку ані до моря, ані до судноплавства не мають, як те відбувається нині, і чиновник має відповідати за незаконно видані посвідчення, сертифікати в судовому порядку;

б) чиновник не має нести жодної відповідальності за шкоду третім особам, завдану з вини судноводія, якщо доведено, що всі посвідчення видані чиновником у законний спосіб;

(Закінчення на 5-й стор.)

в) за школу, завдану пасажирам, за загибель людей, взятих на борт, відповідальність лежить виключно на судноводієві, але в кожному конкретному випадку вина має бути доведена неупередженим фаховим судом із зачлененням експертів.

Власне, нема потреби виходити свого «велосипеда», варто розірнутися навколо і залучити вже відшліфований світовий досвід. Над жодним європейським чи американським яхтсменом, який вирішив поправити свої фінансові справи, взявши на борт пасажирів, чи займається тим на постійній основі, не стоїть ціла армія чиновників. Найбільше, що він має зробити, це взяти відповідну ліцензію і наприкінці року, сплативши податки, включити те до свого податкового звіту. Все решта — то його особиста відповідальність: технічний стан судна, його оснащення та забезпечення, час виходу і погодні умови — все, що жодному чиновнику, сидячи в кабінеті, не побачити і не передбачити жодними циркулярами. Отже, я мовлю за ОСОБИСТУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДНОВОДІЯ, яка є основою безпеки пасажирів і яка неможлива без самоповаги. Без самоповаги ж не буває і поваги до чужого життя.

Дуже тяжке враження залишилось від того, як потерпілі в студії «Інтера» сприйняли думку, висловлену журналістом, про відповідальність самих пасажирів у трагедії «Іволги». Це питання зринало кілька разів, і шоразу потерпілі, за підтримкою багатьох присутніх у студії, скромно відмежувались від подібних закидів, заявляючи про те, що, мовляв, вони повністю довіряли капітанові. Я був вражений. Якщо вони справді думали так, то це не менша біда, аніж та, якою вони щойно перед тим зазнали. Це значить, що навіть дотик до Кошавої нічому їх не назвичив. Дуже сподіваюсь, що то були лише слова. На мій погляд, в тому, що сталося 17 жовтня на траперві Дністровсько-Цареградського гірла, частка відповідальності пасажирів «Іволги», безсумнівно, є. Справді, важко повірити, що, набиваючись на палубу переповненого судна, ні в кого не виникло відчуття небезпеки, приниження приналежності. Сліпа довіра, породжена багатолітньою звичкою бути безпідставним знаряддям, що вміє розмовляти, не вирішує при тому нічого, дуже небезпечна річ. Маємо прокидатися, врешті, від пошукув добrego хаяїна, на якого можна перекласти відповідальність за свою долю, за власне життя, від заколисуючих запевнень нашого чиновництва про те, що лише воно здатне одним широким розчerekом перешкодити всі наші проблеми, задовольнити всі наші бажання, захистити наші життя. Маємо відкривати очі і брати відповідальність за себе, панове.

Насамкінець хотів би висловити цілі співчуття родинам загиблих, а всім нам нагадати, що море і в XXI сторіччі залишається морем, яке щоденно поглинає і значно досконаліше творіння людських рук, аніж допотопні, непоказані «Ярославець», щоденно поглинає людські життя. А при тому ж людство плавало, плаває і ніколи не відмовиться плавати по його розкішних, хай часом і грізних хвилях. Не забуваймо лише про обережність.

Валентин БУТ

Крим

РАДІЙТЕ: КОРАН І БІЛЮ У КРИМУ ЩЕ НЕ ЗАБОРОНЯЮТЬ!

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.
Не розумію й іншого: який може бути зв'язок між екстремізмом і Голодомором, свідки якого жив і досі, а інші дивляться на нас із небес з провалами замість очей... І якщо діям ОУН-УПА можна надати те чи інше забарвлення, то голод і смерть не піддаються лакуванню, вони або є, або їх немає. А тепер уявімо собі, як би поводився пан Путін, якби одна із російських партій ішла на вибори під пропорами ОУН-УПА? Чи створив би її рівноцінні умови для боротьби за владу? Але які там вибори — на території РФ інакомислення просто заборонене. За це кидають у в'язниці, а література горить, як за часів інквізіції.

Під загрозою не лише праці письменників та істориків. У пошуках екстремізму — чайтмо, того, що суперечить російським «національним інтересам», — спеціальні органи мали намір прогулятися і по релігійних святах, таких, як Біблія, Коран, Тора: а раптом і там приховується щось вороже для сучасної Росії? Замість того, щоб повчиться жити по-Божому, вони намір підмінили Його волю на волю російського президента. Звичайно ж, про підготовку цієї акції не розголосувалося, про це стало відомо лише після того, як пемріг-таки здоровий глузд, і святыні, перевірені часом, вирішено було не чіпати. А якби їх піддали аналізу і знайшли там не лише твердження про те, що вся влада від Бога, — тоді як? Теж у вогонь інквізіції? А вони ж і у храмах, і майже в кожному домі. Невже палити разом із храмами і дому, що є розсадниками

екстремізму? Тож добре, що передумали, бо від такої ганьби було б не відмитися до кінця світу...

Сьогодні російська громада нібито звернулася до генпрокурора Юрія Чайки, аби організував перевірку на екстремізм і кримськотатарського Меджлісу, згадувати про який у Криму в письмовому вигляді вже і так «не рекомендовано». А слабо допустити аналогічну партію до російських виборів і довести, що Росія не є прихильником подвійних стандартів?

Та що там Меджліс, який вже давно не фігурує інакше, як у негативному контексті. «Ворогами Росії» можуть оголосити і найяскравіших провідників... російської ідеї, які при цьому побажали зберегти за собою право на власне обличчя.

Професора філології, члена компартії Володимира Казаріна знаю з 80-х років. Молодий науковець тоді тільки прийшов із Сибіру і наводив містки з книжковим видавництвом, маючи намір друкуватися. Його кар'єра стірком рухалася вгору. Не зашкодила цьому й Україна, Володимир Павлович вдавався провідним філологом університету, обіймав високі керівні посади, очолював проросійську громадську організацію. Він був постійним учасником різноманітних «круглих столів» і конференцій, де завжди виступав на користі російської ідеї. Але поводився достойно, не приижував нічієї гідності, водночас не уникав і критичних виладів, незважаючи на особи, якщо для того були підстави. Я майже пробачила йому співпрацю з КДБ за радянських часів і намагання з допомогою цього не попутити в народі органу очо-

лити всекримську молодіжну літературну студію, яка збиралася раз на два місяці і мала свій бюджет.

Дивувало інше — те, що син цього ідеального представника російської еліти Павло, виступаючи як журналіст, демонстрував іншу, проукраїнську позицію. Було просто не збагнути, де його цьому навчили і чому батьки йому вчасно «не відрівали голову»? А був ще й радянський генерал-дідуšко! Не мала сумнівів, що з приходом у Крим Росії Володимир Казарін, подібно до палків кримських пенсіонерів, теж на колінах цілавав відтепер російську землю і знайшов своє місце у найпрестижніших російських інституціях.

Тож спочатку не повірила своїм вухам, коли почула на новинному сюжеті, що він — зовсім не світоч російської філологічної науки і літератури, а просто «жулик», котрій підім'яв під себе орган захисту кандидатських і докторських дисертацій, які продає по 5-10 тисяч доларів. Шо тисячі його публікацій — суцільна профанація, і, взагалі, на закордон він називає Росію агресором, а кримський референдум — незаконним.

Так з цього ж треба було починати: і книги його «екстремістські» спалили, і слово «Казарін» заборонити. А на його місце в університеті посадили пана Константинова, він же — усім філологам філолог, промови якого соромно слухати. Ось така вона сьогодні, кримська еліта: малограмотна, безіндивідуальності, без гідності, без честі, здатна лише козиряти і кланятися.

І не легко доводиться тим, хто виховувався на передовій світовій, у тому числі волелюбній російській, лі-

тературі. Гадаю, це і «згубило» Володимира Казаріна, як і багатьох інших, хто за часів України звик почуватися людиною, а не механічним ретранслятором чужих ідей.

Якби я була ворожкою, напророчила б службові непримінності ще одній, сьогодні досить відомій через посаду, яку обіймає, людині — головному редактору газети «державної ради РК» «Кримські відомості» Ірині Іванченко. Бідна жінка, відома мені раніше як чесна журналістка, що володіє українською мовою, вже не витримує тієї ролі, до якої її зобов'язують посада і зарплата. А хіба ж не старалася, хіба ж не вживала, де треба іде не треба, прізвища перших осіб органу-засновника у найигнідішому контексті? Хіба ж не виставляла нинішній режим як велике «благо для народу»?

Але, окрім улюблених начальства, є і просто люди, друзі, сусіди і їхнє життя. І пані Ірина цього разу вже самою назвою статті дає пораду тим, від кого воно залежить: «Хорошо бы видеть все, а не только то, что хочется». Ось пані Ірина цитує знайому вчительку: «Я очень устала от трескотни. Из газет, телеэкрана мне постоянно внушают, что всё вокруг великое — страна, прошлое, культура, размер пенсии. Поневоле чувствую себя недостойной, виноватой, облагодетельствованной. Так хотелось бы поменьше панификации. Тем более, что сижу в нетопленной квартире, ломаю голову, как пораньше попасть к сосудистому хирургу, талон к врачу дали только на середину ноября. И с 1 октября выросли тарифы на коммунальные услуги». А далі висновки самої журналістки: «Этот вирус раз-

драження появился не на голом месте. И власти, особенно местной, игнорировать его нельзя». А підсилюють роздратування, на думку І. Іванченко, «победные реляции чиновников» на адресу їхнього високого начальства, ба, ці чиновники «очень хотят нравиться ввышестоящим и безбожно лакируют жизнь». І скільки б Ірина при цьому не розшаркувалася, аби її теж не записали в екстремістки, вона сказала та, що сказала: реальне життя зовсім не таке райдужне, як намагаються навіяти це людям. До пори, до часу робила це і вона сама, ймовірно, робитиме і далі або поступиться місцем комусь зовсім відмороженому.

Що ж до України та до українських виборів, то там поняття екстремізму не існує. Тож і Опозиційний блок ніхто не заборонив, і на ході, якщо вірити російським ЗМІ, він одержав непогані результати. І в цьому немає нічого хорошого, й тут варто було б не гордувати, а починитися у «старшого брата» і дослідити кандидатів у депутати на предмет екстремізму. Це ж таке зручне й універсальне формулювання, навіть краще, ніж ворог народу. Бо, пригрівші на своїх грудях змію, не варто дивуватися, якщо вона вас укусить.

Поміж тим, у Росії жваво обговорюється питання про повернення до судочинства статті, що передбачає смертну кару, — спеціально для терористів, які від екстремітів майже не відрізняються. Тож чи розпізнають судді у службовому запалі, хто таки має право на збереження життя, якщо зі смертної карі таки знімуть мораторій?

Тамара ФЕДОРЕНКО
м. Сімферополь

ЯК КРИМЧАНАМ ОТРИМАТИ КОМПЕНСАЦІЮ ВІД УКРАЇНСЬКОГО ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ

Після кримських подій 2014 року банки-агенти українського Фонду гарантування вкладів фізичних осіб припинили свою діяльність на території півострова, таким чином, кримчани, які залишилися там, втратили можливість виплати гарантованої суми в 200 тисяч гривень вкладникам від українського фонду. Однак на сайті організації з'явилася інформація про те, що «з 15 квітня 2014 року вкладники, які живуть на території Криму, мають право отримати належні ім кошти за вкладами в будь-якому відділенні банків-агентів в інших регіонах України».

У серпні 2015 року стали відомі умови повернення вкладів. Так, кримчанам необхідно надати низку документів, зокрема, й довідку внутрішньо переміщеної особи та особисту декларацію про відсутність громадянства держави-окупанта.

«Крим.Реалії» звернулися до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб із проханням пояснити процедуру повернення вкладів громадянам з пропискою на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

Так, за інформацією фонду, установа нині здійснює виплати відшкодування через установи банків-агентів вкладникам, зокрема, громадянам України, які переселилися з тимчасово окупованої території.

Можливість подібних виплат регулює низка українських законів і постанов: Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», Закон України «Про створення вільної економічної зони «Крим» і про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» визначено, що Закони України, зокрема, «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»: а) поширюються на громадян України, які не мають одночасно громадянства держави-окупанта; б) надаються на решті території України при дотриманні визначених законодавством процедур при наданні дійсного паспорта громадянина України та особистої декларації про відсутність громадянства держави-окупанта».

Також у фонді все ще посилаються на постанову Національного банку України від 03.11.2014 року № 699, інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджений постановою Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, положення про порядок відшкодування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб коштів за внесками, затверджено рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 09.08.2012 № 14.

На підтвердження можливості по-вернення вкладів представники фонду

реєстрацією прирівнювалися до нerezidentів. А наприкінці вересня Вищий адмі

Що змінила для світу участь Росії у війні в Сирії? Скільки коштує «Велика війна» Володимира Путіна із Заходом? Що чекає Україну: реформи чи угода з Кремлем? Про це йшлося в інтерв'ю Радіо «Свобода» із старшим науковим співробітником Центру з глобальної свободи і процвітання Інституту Катона (США), колишнім помічником президента Росії Андрієм Ілларіоновим.

— Росія бере участь у бойових діях в Сирії силами авіації. Володимир Путін ухвалив таке рішення після свого візиту до Сполучених Штатів. Що принципово змінилося з цього моменту у світовій політиці?

— Початок військової операції російських збройних сил у Сирії знаменує собою початок абсолютно нової ситуації, якої у нас або не було кілька десятиліть, або не було ніколи. Насамперед, це — перша участь регулярних збройних сил Росії з моменту розпаду Радянського Союзу за межами контуру колишнього СРСР. По-друге, це — перше розміщення регулярних військ Росії чи колишнього Радянського Союзу на території Близького Сходу. Радники були, помічники були, розміщення зброй було. Навіть тоді, коли радники або так звані добровольці брали участь у бойових діях і в Єгипті, і в Сирії під час арабсько-ізраїльських воєн, це ретельно приховувалося. Зараз уперше участь російських регулярних військ офіційно визнається.

— Миротворчі місії були за що роки.

— Я маю на увазі — регулярні сили беруть участь у бойових діях, не миротворчі сили. Особливістю є те, що ми стаємо важливими учасниками шийської коаліції, і цій коаліції, хочемо ми цього чи ні, протистоять сунітська коаліція, яка підтримується багатьма великими державами, включаючи Сполучені Штати Америки. За твердженням президента Обами, у цій коаліції 65 держав, у нашої коаліції 6 не те що держав, а суб'єктів. З цього випливає така позиція: ми фактично стаємо заалученими в релігійну війну на Близькому Сході.

Російські регулярні війська опинилися на театрі воєнних дій одночасно із перебуванням там американських регулярних військ, із часів берлінської кризи 1961 року й карибської кризи 1962 року ніколи такого не було. Зараз на одному і тому ж театрі опиняються регулярні війська обох супердержав, ядерних держав, і ризик ненавмисного, неспровокованого конфлікту між збройними силами обох держав, які починаються не з генералів і маршалів, а з полковників, майорів, капітанів, лейтенантів, зростає неймовірно. Ось це все разом створює абсолютно нову ситуацію для нас, нову ситуацію для Близького Сходу. Бояється, що це тільки відкриває двері на сходи, які ведуть дуже далеко донизу. Влазити у військові конфлікти нагабато легше, ніж вилазити з них.

— Скажіть, це переключення уваги з України на Сирію, яке відбувається в Росії, в російській пропаганді, що це означає для ситуації в Україні? Війна заморожена надовго?

— Насправді, Путін домігся практично всього, чого хотів, принаймні з вересня минулого року, навіть трохи раніше, у вересні був перший Мінськ, а насправді він цього захотів не пізніше червня минулого року. Коли стало зрозуміло, що українська армія почала наступ на так званих проросійських і російських бойовиків та сепаратистів на сході, стало зрозуміло, що розгром їх без прямого підтримки з боку Росії — це питання часу, причому дуже короткого часу. Тому головним завданням Путіна на українському фронті стало умиротворення, досягнення якоїсь мирної угоди, призупинення і зупинення наступу наступу української армії.

— До цього були заалучені російські війська, і українській армії було завдано великих втрат.

— Я кажу про червень, саме тоді. — У паузі був збитий «Бойнг».

— Абсолютно правильно. Використовувалися різні методи для того, щоб досягти тієї ж самої мети. Спочатку використовувалася дипломатія, Кремль намагався умовити і Меркель, і Олланд, і Обаму, і Порошенка, щоб українська влада зупинила наступ. Це не вдавалося зробити. Тоді була застосована дещо більш сильна зброя під назвою «терор» і впав «Бойнг», що летів із європейського міста Амстердама.

— Слово «впав» не дуже чітке. Був збитий все-таки.

— Ні, він, дійсно, впав. Це був терористичний акт, метою цього терористичного акту було залякування, зміна позицій, радикаліза-

ція позицій Європи щодо посилення тиску на українську владу з метою зупинення воєнних дій.

— Тобто Ви не вважаєте це випадковістю, що цілилися в якийсь АН-26, яка була запропонована, ні версія з АН-26, яка була запропонована, яку спочатку озвучував Валентин Наливайченко, потім інші представники про те, що нібито «Бук» прямував до Первомайського, і повинен був збити літак рейсу російської авіакомпанії, що летів на Кіпр, і так далі, — це не витримує жодної критики. Робили те, що робили, робили так,

ситуації заморожування далі й далі. Принаймні Україна, її керівники думають, що поганий мир чи перемир'я краще за ту війну, яку вони у відкриту Росію не можуть виграти.

— Це — офіційна лінія української пропаганди, справді, так і є, вони так намагаються подати. Але якщо ви подивитеся на зміну офіційної позиції, змістової позиції щодо Конституції України, щодо законодавства, щодо того, як відбуваються вибори, щодо того, як формуються органи влади в цих регіонах, там жодних ілюзій не залишається, там за здачу позицій.

До речі, нещодавні заяви Петра Порошенка українському народу чітко говорять про те, що він попереджає українське суспільство про наступні неминівні кроки щодо зміни політичного режиму. Тож це питання дуже недалекої думки, коли буде оголошена амністія, коли ті особи, які брали участь у бойових діях проти України, в тому числі брали участь у злочинах, так чи інакше будуть легалізовані на сході України.

— Е реальні речі, відведення військ, наприклад.

— Будь ласка, відведення військ можна здійснити частково, навіть повністю.

Андрій ІЛЛАРІОНОВ

АНЕКСІЯ КРИМУ БЕЗ ЦІЛЕСПРЯМОВАНИХ ДІЙ

НЕ МОГЛА БУТИ ЗДІЙСНЕНА

ми регіонами буде відновлений, до речі, над Кримом теж, скільки б часу для цього не знадобилося.

Мінські угоди не передбачають, щодні чином не згадують Крим, нікто під час цих переговорів Крим не згадував, у тому числі й українська влада, тим самим роблячи Крим де-факто зданим українською владою своєму агресивному сусідові.

— Чути ще один аргумент української влади: Росія Путін платить величинні гроші за Донбас, за його утримання, і це завдає великої шкоди російському бюджету. Росія і так у фінансово-економічному кризі, під санкціями, мовляв, нехай вони поки і далі платять за цю депресивну зруйновану територію.

— У Мінських угодах чітко сказано, що це Крів повинен фінансувати.

— Вони ж не фінансують, ми ж бачимо. Відновлять суверенітет — фінансуватимуть.

— Оскільки всі говорять, і Путін говорить, і Меркель, і Олланд, і Обама, всі кажуть: ми всі виступаємо за неухильне виконання Мінських угод.

— І Порошенко каже: ми теж, тільки поверніть нам кордон.

— Добре, повернуть кордон, і українські прикордонники виявляться де-факто в стані заручника, тому що попереду буде Росія, а позаду за

дження необхідних золотих резервів — це січень 2006 року. Тож ми готуємося до великої війни останні, як мінімум, 10 років.

— «Ми» — це Путін? Угруповання, яке при владі.

— Ми теж до цього готуємося, нас про це не питаютъ, бо накопичення міжнародних резервів здійснюється за рахунок нашого рівня життя.

— Тож все-таки про Крим. Що з Кримом буде? Це буде вічний Північний Кіпр за нинішньою Росією?

— Ви знаєте, проблема з Кримом полягає навіть не тільки в тому, що нинішня російська влада його анексувала і приєднала до території Росії, порушуючи всі норми міжнародного права, що існують останні 70 років після Другої світової війни, проблема полягає в тому, що з боку України не помітно якогось інтересу до відновлення свого суверенітету над Кримом.

— Блокада зараз відбувається, кримські татари активно діють.

— Це — приватна ініціатива.

— Ale держава не заважає.

— Українське громадянське суспільство проводило і Майдан, і перший, і другий, українське громадянське суспільство направляло українські добровольчі батальйони воювати на Донбас, після чого до них приєдналися Збройні Сили України. Але ми не бачимо будь-

НЕ МОГЛА БУТИ ЗДІЙСНЕНА УКРАЇНСЬКОГО КЕРІВНИЦТВА...

їхніми спинами стоятимуть сепаратисти.

Сепаратистів же розбройти повинні в такій ситуації.

— Питання полягає не у відновленні контролю за кордонами, а у відновленні суверенітету над усім чим регіоном, а не передбачається в Мінських угодах. Тому це питання лише часу, коли Київ змуситься, і в цьому немає жодних сумнівів у Києві, його європейські союзники повністю виконувати Мінські угоди, у тому числі і цю позицію — фінансувати відновлення Донбасу. Путін це робити не буде, і в цьому жодних сумнівів немає.

— Яка ціна цієї війни, як люблять говорити російські пропагандисти, зі Сполученими Штатами, скажімо, із Заходом на полях України, а тепер в Сирії, для Росії? Можна це порахувати?

— Ми намагалися визначити ціну війни в широкому розумінні, не тільки прямі військові витрати, не тільки в частині взагалі військових витрат, а додаткові військові витрати порівняно з тим рівнем, який спостерігався в попередні 12 довінних роках, але я оцінку додаткового відтоку капіталу, відтоку приватного капіталу, який можна пов'язати з початком розгортання воєнних дій. Коли ми говоримо про війну Путіна, ми маємо на увазі так звану велику війну, маємо на увазі велику війну, в якій український фронт, сирійський фронт, грузинський фронт, фронт війни проти Європи, фронт війни проти Сполучених Штатів Америки в інформаційному, дипломатичному, якому завгодно клочі.

Прийміні в розрахунку на 4 роки, починаючи з січня 2012 року, коли почала здійснюватися кампанія масового переозброєння російських збройних сил та підготовки до цієї війни, витрати можна оцінити приблизно в сумі 377 мільярдів доларів. Це цифра в розрахунку на 4 роки, враховуючи, що тренди, які спостерігалися до цього, будуть тривати до кінця 2015 року.

Звичайно, у нас будуть нові дані, ми відкорегуємо цю цифру в той чи інший бік. Але це нам дає уявлення про масштаби витрат, масштаби цін, яку наша країна, наша держава, наше суспільство платить за ведення цієї великої війни.

— Я хочу запитати про початок цієї війни — про Крим.

— Я перепрошу, але початок цієї війни ще раніше. Тому що, якщо ми будемо говорити про те, коли почалася ця війна, то у Криму офіційні воєнні дії почалися 20 лютого 2014 року, війна проти України гібридна, санітарна — 27 липня 2013 року, економічна підготовка до великої війни — у січні 2012 року, а економічна підготовка до великої війни з огляду на нагромадження необхідних золотих резервів — це січень 2006 року. Тож ми готуємося до великої війни останні, як мінімум, 10 років.

— «Ми» — це Путін? Угруповання, яке при владі.

— Ми теж до цього готуємося, нас про це не питаютъ, бо накопичення міжнародних резервів здійснюється за рахунок нашого рівня життя.

— Тож все-таки про Крим. Що з Кримом буде? Це буде вічний Північний Кіпр за нинішньою Росією?

— Ви знаєте, проблема з Кримом полягає навіть не тільки в тому, що нинішня російська влада його анексувала і приєднала до території Росії, порушуючи всі норми міжнародного права, що існують останні 70 років після Другої світової війни, проблема полягає в тому, що з боку України не помітно якогось інтересу до відновлення свого суверенітету над Кримом.

— Блокада зараз відбувається, кримські татари активно діють.

— Це — приватна ініціатива.

— Ale держава не заважає.

— Українське громадянське суспільство проводило і Майдан, і перший, і другий, українське суспільство направляло українські добровольчі батальйони воювати на Донбас

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

6 жовтня за сприяння Всеукраїнської громадської організації «Спілка офіцерів України» та Громадського інституту стратегічних досліджень «Перспектива» у Києві відбулась науково-практична конференція на тему: «Актуальні проблеми національної безпеки» — як реакція на реальні небезпеки, виклики і проблеми, що виникли в суспільному житті після Революції гідності та збройної агресії Російської Федерації проти держави Україна.

Метою проведення конференції було: обговорити основні питання національної безпеки в сучасних умовах, що склалися; на основі документів і фактів довести шкідливість впливу радянських державних міфів та застарілої термінології на функціонування системи національної безпеки; довести необхідність введення на державному рівні нового, сучасного розуміння сутності національної безпеки та акцентувати увагу на вирішенні найбільш актуальних її проблем.

Для обговорення на конференції були внесені такі основні питання:

1. Нація і держава. Сутність Української національної ідеї.

З привітанням до учасників конференції звернувся голова ВГО «Спілка офіцерів України», екс-керівник військової розвідки України, генерал-лейтенант Олександр Скіпальський, який наголосив, що актуальність теми конференції підказала саме життя, яке в Україні жорстко поставило перед усіма нами головне питання: «Як нам усім жити далі — за науковими досягненнями чи продовжувати життя на основі старої радянської державної міфології та термінології?». Саме ця застаріла державна міфологія і термінологія в руках російських імперіалістів і Путіна стала головною інформаційною зброєю та їхнім виправданням перед світовою спільнотою за роз'язування війни проти України, за скоєння ними злочинів проти людства та людяності у Криму та на Донбасі. Ми пам'ятаємо, яку Кремлі першого законом обраного Президента України Леоніда Макаровича Кравчука називали бандерівцем-фашистом; як Російська Федерация шість років «по-братьськи» ділила Чорноморський флот, який за всіма нормами міжнародного права був власністю України, і спромоглась за допомогою своєї п'ятої колони в державному керівництві України отримати у свою власність майже всю кількість бойових і допоміжних кораблів, головну військово-морську базу в Севастополі з усією береговою інфраструктурою та об'єктами морської навігації, поставивши Україну у свою повну залежність. Пам'ятаємо ядерне роззброєння України на основі Будапештського меморандуму, за яким Україна передала Росії весь наявний потенціал ядерної зброї, а натомість не отримала гарантії міжнародної безпеки і територіальної цілісності з боку ядерних держав-підписантів США, Великої Британії та Російської Федерації, бо саме Російська Федерация, колишній стратегічний партнер України, через імперські амбіції Кремля, спонсоруючи міжнародний тероризм, брутально порушила Будапештський меморандум і поставила світ перед новою загрозою ядерної війни. Саме під гаслами захисту так званого «руського мира» і боротьби з бандерівцями-фашистами та українськими націоналістами, які нібито захопили владу в Києві і змущаються над російськомовним населенням, Російська Федерация грубо порушила не лише Будапештський меморандум, а й усі повоєнні домовленості про непорушність державних кордонів в Європі, розв'язала війну проти суверенної держави Україна, захопила її територію — Крим і Донбас, влаштувала на окупованих територіях криваву бійню та винищення українських громадян. У цій війні ми втратили тисячі життів наших громадян-героїв, що зупинили ворога, та тисячі життів наших мирних громадян, у тому числі жінок, дітей і літніх людей. Цей сумний результат ми отримали через відсутність в Україні протягом двох останніх десятиліть цілісної системи національної безпеки, яка могла б докорінно змінити ситуацію ще в перші роки державної незалежності. Саме обговорення цього найактуальнішого питання є метою

2. Принципи і проблеми побудови сучасної системи національної безпеки.

3. Конституція, закони, Військова доктрина України про національну безпеку.

4. Нові методологічні засади побудови системи національної безпеки.

5. Система міжнародної колективної безпеки в контексті національної безпеки.

У роботі конференції взяли участь представники ВГО «Спілка офіцерів України»; Громадського інституту стратегічних досліджень «Перспектива»; Товариства військових істориків при Всеукраїнському благодійному фонду «Україна — ЮНЕСКО»; Всеукраїнської громадської організації «За рух України в НАТО»; Громадської ради при Міністерстві оборони України та Товариства українських офіцерів; Національної академії державного управління при Президентові України; Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Національної спілки письменників України та державних силових органів.

нашої конференції.

Далі слово було надано відомому письменнику і правозахиснику, Герою України Левку Григоровичу Лук'яненко, народному депутату Верховної Ради України декількох по-передніх скликань, члену президії Всеукраїнської громадської організації «За рух України в НАТО». У своїй доповіді «Нація і держава» Левко Лук'яненко дав чітке визначення таким термінам:

— «нація» — це сукупність людей, що живуть на одній території, об'єднані спільною мовою, культурою і традиціями;

— «етнічна нація» — це нація, що сформувалася з об'єднання споріднених племен, за виразіальний чинник її формування беруть спільність по крові, тобто походження від спільних предків, що пов'язується з історією етногенезу нації;

— «політична нація» — це нація сучасного розуміння її розвитку, що враховує приплив до тіла етнічної нації представників етногруп інших націй та їхню асиміляцію;

— «українець» — це людина, яка свідомо вважає себе українцем;

— «суспільство» — це нація, що сформована не за етнічним принципом, а за видами діяльності у сферах виробництва, тому має поділ на верстви та прошарки людей за їхнім матеріальним станом, культурними та духовними уподобаннями;

— «держава» — це штучно утворена нацією політична організація суспільства, що призначена для захисту життєвого простору нації, забезпечення умов її життя і розмноження, з імперативною (державною) владою та збройними структурами.

Левко Лук'яненко наголосив, що особливість держави, як штучно утвореної структури, — в наділенні її владними і регуляторними функціями, яких не мають інші структури, і це підносить державу над усім суспільством та викликає суперечність: суспільство для себе створює державу, а держава стає над суспільством, що створює небезпеку перетворення держави із служниці нації на диктатора в суспільстві! Таке перетворення держави залижте від політичних традицій суспільства і політичної волі народу цієї держави. Царська імперія 200 років боролася проти української мови і культури, перейменувала нас у малоро-

ську політику Російської Федерації, наголосив, що для забезпечення національної безпеки альтернативи вступу України до Європейського Союзу і до НАТО не існує, та закликав учасників конференції звернутися до керівництва держави Україна вжити всіх необхідних заходів для прискорення приєднання України до НАТО, як єдиної на сьогодні системи міжнародної безпеки, що об'єднує майже всі держави Європи і Північної Америки, здатної вгамувати імперські амбіції Російської Федерації та забезпечити Україні міжнародну безпеку і територіальну цілісність. Також Іван Заєць запропонував звернутися до співітчизників із закликом проявити свою любов до України, підтримавши рух України в НАТО з метою посилення нашої спільної безпеки заради щасливого майбутнього наших дітей і онуків та нашої спільної батьківщини.

Генерал-лейтенант Скіпальський Олександр Олександрович, голова ВГО «Спілка офіцерів України», народний депутат Верховної Ради України II скликання, екс-керівник військової розвідки України, у своїй доповіді «Військова доктрина України в контексті національної безпеки» дав глибокий аналіз Військової доктрини України та вказав на наявність слабких місць деяких її положень, які не забезпечують національної безпеки. Зокрема, доповідач наголосив, що основними вадами Військової доктрини і Стратегії національної безпеки є:

1. Порушення пріоритетів ієархії документів стратегічного планування, що становлять концептуальні засади розвитку сектора безпеки й оборони, та порушення послідовності у їхній розробці. Спочатку має бути Концепція, потім Доктрина, потім Стратегія, а в офіційних документах усе навпаки, тому в них відсутні і головна ідея (задум), і настанови з таких ключових питань: яка ж головна внутрішня причина слабкості України, що дозволила Росії зважитись на напад; як усунути цю головну внутрішню причину руйнації країни; якою має бути стратегія утримання Росії від намірів нападу на період до вступу України в НАТО і подальші часи. На думку доповідача, це має бути стратегія нездірної, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати зброєю, створеною на нових фізичних принципах плюс приєдання до міжнародних систем безпеки... Ми маємо чітко визначити: яким чином можна звадти ворогу адресне критичне ураження, мінімізувати втрати серед українських воїнів і мирного населення та не спровокувати Третю світову війну. Це може бути реалізовано проведенням таємних операцій нейдзерні, але гарантованої відплати з

(Закінчення. Поч. на 7-й стор.)
Практичним результатом конференції, на думку О. Скіпальського, має бути підтримка ініціативи ВГО «СОУ» щодо створення Громадської

«СОУ» щодо створення Громадської ради цілісності і безпеки України як майданчика для залучення інтелекту, шляхетності і волі найкращих представників нації для розстановки пріоритетів і розробки необхідних реальних документів у сфері національної безпеки й оборони.

Професор Афонін Едуард Андрійович, доктор соціологічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державної політики та суспільного розвитку Національної академії державного управління при Президентові України, у своїй доповіді «Закономірності та особливості української трансформації», виходячи з порівняльного аналізу соціальних властивостей історичних епох модерну і постмодерну та на основі даних моніторингу соціальних змін, розкрив зміст модусів соціальної та соціальності ідентичності, закономірностей і особливостей суспільної трансформації в Україні. На його думку, нинішні суспільно-трансформаційні процеси і модернізація суспільства призводять до появи нових соціально-економічних і суспільно-політичних форм організації суспільства, які щільно пов’язані з соціокультурними особливостями життя і діяльності людей, а основою його сталої розвитку виступає духовність. Тому непорушність духовних кордонів людини, суспільства і цивілізації має стати головним принципом побудови сучасного світового порядку. В контексті задекларованого новою українською владою курсу на системні реформи гостро постає питання щодо спроможності оновленої політико-управлінської еліти забезпечувати ефективну політику та дії з розв’язанням викликів сьогодення, оскільки сталий розвиток суспільства нероздільний з процесами утворення соціальної структури – глибинним шаром, що визначає сутність, механізми та закони розвитку соціальної реальності. На думку Едуарда Афоніна, традиційне для модерну уявлення про соціально-демографічні, соціально-економічні чи соціально-політичні де-

поміччи чи соціально-політичні детермінанти утворення соціальної структури потребує суттевого перегляду для постмодерного суспільства. Бо якщо в колишньому (модерному) суспільстві системоутворюючим є соціально-матеріальний чинник, то в сучасному суспільстві (постмодерному) саме психосоціокультура визначає особливість й успішність модернізації та в цілому розвиток соціальних, у тому числі державних, інституцій, діяльність економічних та політичних суб'єктів. Пошук усталеного балансу національно-державного розвитку за нових суспільно-історичних умов у зв'язку з державною політикою управлінських еліт поставив перед ними питання про особливості психосоціальної культури національно-державних утворень. Очевидно, що історичних змін зазнає і людська ідентичність, яка є ключовим елементом суб'єктивної реальності і перебуває в діалектичному взаємозв'язку із суспільством та його інституціями.

іого інституціями.

Дослідження трансформаційних процесів в українському суспільстві переконують, що саме психосоціальні властивості та їхні кількісні показники віднині становитимуть квінтесенцію суспільного розвитку. Тому гострою проблемою залишається забезпечення балансу інтересів різних груп населення, оскільки дисбаланс цих інтересів у бік єднання всього населення України для створення власної національної держави як інструмента, що створює усі необхідні умови для вільного розвитку. У цьому і полягає суть української національної ідеї, яка не втратила сенс і сьогодні незважаючи на 24 роки існування незалежної держави Україна, — на голосив доповідач. Та, на жаль, ніхто з Президентів України не

ки дисбаланс цих інтересів у вік олігархів робить «нерентабельними» зусилля реєнти суб'єктів гос-

В УКРАЇНІ СТВОРЕНО ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Президент України Петро Порошенко підписав Указ «Про Центр досліджень проблем Російської Федерації». Як повідомляє прес-служба Глави держави, згідно з Указом № 605 від 23 жовтня Центр утворюється у складі Національного інституту стратегічних досліджень як самостійний структурний підрозділ з метою системного аналізу проблемних питань у відносинах з Російською Федерацією, вироблення пропозицій щодо забезпечення національних інтересів України.

Згідно з документом керівник центру призначатиметься на посаду директором Національного інституту стратегічних досліджень.

Коментуючи створення зазначеного центру, заступник Глави Адміністрації Президента України Костянтин Єлисєев зазначив, що головною метою діяльності центру стануть науково-аналітичні розробки та прикладні дослідження актуальних проблем взаємодії з РФ, передусім, у контексті відповідного забезпечення діяльності Президента України.

нальній безпекі з огляду на очевидну недосконалість термінології і змісту законів чинного законодавства та підготувати пропозиції щодо створення словника термінів національної безпеки.

3. Звести все законодавство в сфері національної безпеки й оборони в єдиний Кодекс законів національної безпеки України.

Полковник Кривобок Володимир Іванович, помічник координатора Товариства військових істориків при Всеукраїнському благодійному фонді «Україна – ЮНЕСКО», член ВГО «Спілка офіцерів України», нагадав, що колишній Прем'єр-міністр України Азаров завдав збитків державі в особливо великих розмірах введенням у дію Розпорядження Кабінету Міністрів України № 503 від 3 липня 2013 року «Про передачу будівель Вищому спеціалізованому суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ» без

попереднього обґрунтування, погодження та висновку відповідних фахівців і громадської експертизи. За оцінкою фахівців, передача будівлі № 1, 25, 28, 59, 80 і 82 військового містечка № 63 із сфери управління Міністерства оборони Вишому спеціалізованому суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ завдало прямих збитків від передислокації академії в сумі понад 43 мільйони гривень і призвело до втрати центру мовної підготовки Збройних Сил України із найсучаснішим обладнанням, придбанім і змонтованим за рахунок допомоги урядів США, Великої Британії, Північної Ірландії, Французької Республіки та Турецької Республіки; втрати унікального центру імітаційного моделювання вартістю у 23 мільйони доларів, що був створений за рахунок допомоги уряду США і використовувався для навчальних занять слухачів університету та проведення щорічних міжнародних наукових конференцій, а також втрати лабораторії з сучасними зразками озброєння і військової техніки, що використовувались для практичних занять слухачів університету. Під час реалізації цього розпорядження знікли експонати і музей Національної академії оборони України, наукова та художня бібліотеки, що погіршило підготовку вищого офіцерського складу Збройних Сил України, інших військових формувань

ни, інших військових формувань України; підготовку держави до оборони та готовність усіх ланок воєнної організації України до ліквідації збройного конфлікту. Володимир Кривобок запропонував звернутися до президента з вимогою скасувати це Розпорядження Кабінету Міністрів України № 503 від 3 липня 2013 року та повернути вказані будівлі до сфери управління Міністерства оборони України. Також він запропонував відновити дію статті Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу в Україні», де йдеться про загальний призов усіх громадян України для проходження військової служби.

Полковник лазорвий Віталій Ілліч, директор Громадського інституту стратегічних досліджень, народний депутат Львівської обласної ради I демократичного скликання, один із засновників Збройних Сил України, член ВГО «Спілка офіцерів України», у своїй доповіді «Принципи побудови системи національної безпеки» сказав, що наразі він погано

ки) наголосив, що ще не всі політики розуміють, що країна Україна і держава Україна – це різні за змістом категорії з різними власними інтересами, що країна Україна – природне територіальне утворення, на теренах якого проживає і

«Військова агресія Росії проти України, зокрема анексія Криму та гібридна війна на Донбасі, тривожні внутрішні процеси всередині російського суспільства, останні дії РФ на міжнародній арені, які викликають глибоку стурбованість усього цивілізованого світу, перспективи та прогнози щодо економічного розвитку Росії, шляхи сприяння демократичним тенденціям в країні, забезпечення інтересів українців у Росії – всі ці питання потребують ретельного фахового аналізу та перебуватимуть у фокусі діяльності Центру

До основних завдань центру належатиме також розробка практичних рекомендацій при формуванні та здійсненні державної політики України щодо Російської Федерації. Центр досліджень проблем Росії функціонуватиме як самостійний структурний підрозділ у складі Національного інституту стратегічних досліджень з чіткою спеціалізацією, як це передбачено Статутом НІСД.

(Продовження.
Поч. у № 34-43)

30 січня в бригаду приїхав особисто адмірал І. Касатонов. Проводиться загальні збори офіцерів. Раптом командувач ЧФ починає вирішувати соціальні питання, веде розмову про розбудову двох будинків за рахунок фінансової допомоги із Росії. В кінці його промови я перший поставив Касатонову запитання: «Чому ви вважаєте нас за дурнів і чого зустрічається з Ельциним, а не з Кравчуком?».

Фінал виступу адмірала Касатонова: на звернення до залу: «Вы верите мне как командующему?» — у відповідь мертві тиша. Схвилюваний Касатонов терміново і швидко виходить із залу, кидаючи на ходу: «Товарищ Романенко! Управляйте ими сами».

Далі продовжує В. Рожманов, що його ще не звільняють, але хмарі над ним густішають.

Постійно спілкується з офіцерами, сержантами і матросами. Остаточно встановлює день складання присяги на 22 лютого і, що цікаво, ніхто не зрадив і не доповів куди треба.

22 лютого о 7.00 отримали Бойовий прапор, винесли в розташування батальону. Не виконав одну статутну вимогу — не було духовного оркестру. Присягу на вірність народу України складали по підрозділах. Першим склав я. Після чого командири підрозділів вивели особовий склад на плац, де я поздоровив батальон зі складанням присяги Україні.

У відповідь пролунало: «Служимо народу України!!!».

Я йду до штабу, водночас у бригаду прибуває командир з'єднання полковник А. Кочешков. Доповідаю йому. В цей момент аркуш з підписами один із моїх офіцерів повіз до І. Тенюха.

Комбрг давав пояснення про факт складання присяги народу України 880 окремим батальоном МП на чолі з комбатом майором В. Рожмановим генерал-майору В. Романенку.

Через 20 хвилин вітнає начальник БРАВ і МП ЧФ весь червоний і брудними словами до мене: «...Ти мог це сделать 24 февраля, ведь завтра праздник». Доповідь адміралу І. Касатонову, який дав команду відсторонити Рожманова від посади і вивести за територію частини.

Через декілька днів я попросив дати можливість виступити по севастопольському телебаченню і спростувати наклепи на батальон, які по телевізору зробив генерал-майор В. І. Романенко. Телеведуча Лариса Кужанова дозволила мені виступити по телебаченню, що я і зробив. Я тримав зв'язок з офіцерами бригади, переважна більшість яких мене підтримувала.

А тепер надам слово заступнику командира батальону із роботи з особовим складом старшому лейтенанту Михайлу Рудю:

4 січня 1992 року у 810-й окремій бригаді морської піхоти ЧФ, куди входив батальон майора В. Рожманова, відбулися офіцерські збори під керівництвом командира бригади полковника Кочешкова. Йшлося про ставлення офіцерів з'єднання до складання присяги на вірність народу України. Більшість

офіцерів (блізько 90%), у тому числі і полковник Кочешков, висловилася за необхідність присягнути Україні.

Незабаром до з'єднання прибула комісія берегових військ ВМФ СНД на чолі з начальником військ генерал-лейтенантом І. Скуратовим, яка вжila низку запобіжних заходів щодо недопустимості складання присяги Україні.

Під час опитування командирів частин генералом І. Скуратовим майор В. Рожманов доповів, що 880-й ОБМП готовий присягнути на вірність народу України, бо цього хочу усі категорії військовослужбовців батальону.

Черноморського флота, отдельний батальон морской пехоты, которым командует майор Виталий Рожманов, принял присягу на верность народу Украины. Этот батальон по итогам за 1991 год признан лучшим в бригаде. Высок авторитет его офицеров в воинском коллективе морских пехотинцев. Наверное, поэтому командование флота решило как можно скорее избавиться от «худой овцы», которая, как известно, может испортить всё стадо...

Было принято решение о кадрировании батальона.

Комбат майор Рожманов отстранен от командования...

В настоящее время батальон разоружен...

По свидетельству капитана 1 ранга Евгения Лупакова, на кораблях и береговых частях создаётся атмосфера всеобщей подозрительности, абсолютной нетерпимости к точке зрения, отличной от спускаемой из Главного штаба ВМФ... командование Черноморского флота начинает внедрять методы психо-

**Віталій
ЛАЗОРКІН**

ДЕЯКІ СТОРІНКИ З ІСТОРІЇ ТВОРЕННЯ ЗБРОЙНИХ СІЛ УКРАЇНИ

У другій половині лютого командир бригади полковник Кочешков оголосив офіцерам нашого батальону, що є директива Головного штабу ВМФ про його розформування. На запитання, чому саме така доля спілкіла 880-й окремий батальон МП, він відповів, що це помилка.

21 лютого о 18-й годині відбулася зустріч офіцерів і прaporщиків батальону з його командиром майором В. Рожмановим. Обговорювалось організаційне питання про складання присяги. Була визначена дата — 22 лютого, о 7 годині 30 хвилин.

Закінчилася зустріч з командиром батальону тим, що він попросив офіцерів і прaporщиків, які перебували у той час у частині.

Присягу давав особовий склад у підрозділах, офіцери управління були першими: командир батальону майор В. Рожманов у 1-й роті МП, я — у 2-й роті МП, заступник командира із озброєнням майор М. Артюшкевич у САБ (самохідні артбатареї). Присягу на вірність українському народові склали всі 30 офіцерів і прaporщиків та 80% сержантів і матросів.

Треба зауважити: серед військовослужбовців батальону була й прaporщик морської піхоти Валентина Ковальченко, яка перша серед жінок-військовослужбовців ЧФ склала присягу на вірність народу України.

Про цю подію у Севастополі газета «Народна армія» писала у статті від 7 березня 1992 року «Чорноморський флот: у світлі гласності» таке: «...Несмотря на обстановку морального террора, которую установило командование вічна-віч.

Адмірал Касатонов Ігор Володимирович натомість виявився досить привітною і цікавою людинкою, яка зовні зовсім була не схожою на диктатора, ні на злісного право-порушника.

«Кримська світлиця» публікує газетний варіант книги полковника Віталія Лазоркіна, одного із засновників Збройних Сил України і Спілки офіцерів України, про історію творення Українського війська, і звертається із закликом до видавців та потенційних спонсорів підтримати видання повної версії книги. Звертатися з пропозиціями можна на електронну адресу редакції — kr_svit@meta.ua, або автора — vlazorkin@ukr.net.

Книга в газеті

жити на флоті України, а не на ЧФ. Тому саме уряд України, а не він має подбати про їхню подальшу службу.

У такому разі, зауважив я, зі складу кораблів потрібно визначити декілька, які можна вважати власністю України, та укомплектувати особовим складом, що присягнув на вірність Українському народові. На що адмірал категорично не погодився.

З цієї розмови я зрозумів, що міністр оборони України повсю��ко підішов до аналізу досить складної ситуації навколо ЧФ і розраховував на швидке стихійне підпорядкування ЧФ Україні через масовий прийом присяги, а тому не готовий був надати Президенту України вірні рішення та переконати його в необхідності їхнього прийняття. Ігор Касатонов натомість більш тонко відчував ситуацію і просто суміліно грав свою роль поборника збереження міжнародного статусу Чорноморського флоту СНД, дошкуючи цим військовому керівництву України.

Аргументи, якими оперував адмірал Касатонов, аж ніяк не могли бути перешкодою для виходу генерала Скуратова на мапу Чорного моря і сказав, що Чорноморському флоту для виходу у Середземне море потрібно подолати протоки Босфор і Дарданелли, що перебувають під контролем Турецької Республіки, яка є членом НАТО.

Це означає, що Чорноморський флот перебуває у мішку,

для виходу з якого потрібно проводити відповідні військово-морські операції проти Турецької Республіки, яку блок НАТО не залишиє без допомоги, тож вважати, що Чорноморський флот є стратегічним, немає підстав.

Генерал Скуратов на це за пально відповів, що за затвердженням планом навіть одна його бригада морських піхотинців здатна захопити Босфор і утримувати його до підходу основних сил флоту. Якщо буде потрібно, морські піхотинці застосують ядерні міні.

Я змушеній був нагадати генералу, що плани передбачають, а реальні бойові дії — це зовсім інша ситуація з непередбачуваними обставинами. Крім того, не можна вважати, що відповідні планів протидії захопленню протоки у Турецької Республіки у НАТО немає, а тому вважаю, що лише сама необхідність Чорноморському флоту пробиватися до Середземного моря з виснажливими боями заперечує його стратегічність.

У відповідь генерал Скуратов розповів про високі бойові можливості бригади морської піхоти, що кожен морський піхотинець вартий трьох ворожих бійців, а тому переконаний в успіху проведення запланованої операції.

Я, у свою чергу, відповів, що Україна, як молода незалежна держава, не передбачає ведення війни з сусідніми державами і прагне жити з ними в мирі, але Чорноморський флот, що базується в портах України, за міжнародними нормами належить Україні, осіклики його створення власних Військово-Морських сил.

На мої зауваження про права України на Чорноморський флот він відповів, що пора й завершувати, як Ігоря Володимировича потурбував сподівання про підтвердження його боротьбу за незалежність.

Проте в його розмові відчувається образа та певна розчарування від січневих відвідин Києва, осіклики Ігор Володимирович дав свою дуже негативну оцінку керівництву держави і Міністерства оборони України. Згодом час, про консолідацію ролі в суспільстві Народного Руху України, про створення власних Збройних Сил України правовим шляхом склали на адмірала враження і він з дягілем пафосом сказав, що поважає народ України і його боротьбу за незалежність.

Проте в його розмові відчувається образа та певна розчарування від січневих відвідин Києва, осіклики Ігор Володимирович дав свою дуже негативну оцінку керівництву держави і Міністерства оборони України. Згодом час, про консолідацію ролі в суспільстві Народного Руху України, про створення власних Збройних Сил України правовим шляхом склали на адмірала враження і він з дягілем пафосом сказав, що поважає народ України і його боротьбу за незалежність.

На мої зауваження про права України на Чорноморський флот він відповів, що пора й завершувати, як Ігоря Володимировича потурбував сподівання про підтвердження його боротьбу за незалежність.

На мої зауваження про права України на Чорноморський флот він відповів, що пора й завершувати, як Ігоря Володимировича потурбував сподівання про підтвердження його боротьбу за незалежність.

На мої зауваження про права України на Чорноморський флот він відповів, що пора й завершувати, як Ігоря Володимировича потурбував сподівання про підтвердження його боротьбу за незалежність.

На мої зауваження про права України на Чорноморський флот він відповів, що пора й завершувати, як Ігоря Володимировича потурбував сподівання про підтвердження його боротьбу за незалежність.

На мої зауваження про права України на Чорноморський флот він відповів, що пора й завершувати, як Ігоря Володимировича потурбував сподівання про підтвердження його боротьбу за незалежність.

(Продовження.
Поч. на 9-й стор.)

Генерал Скуратов дотримувався іншої думки, яку оголошували на той час у Москві, як в оточенні маршала авіації Євгена Шапошникова, так і в оточенні міністра оборони Російської Федерації генерал-полковника Павла Грачова, що Чорноморський флот є складовою Стратегічних сил оборони Союзу незалежних держав, належить Грузії, Російській Федерації та Україні, а тому жодного розподілу Чорноморського флоту не буде, — заявив він. Ну, навіщо Україні взагалі мати свій флот, як є Стратегічні сили оборони СНД, які зможуть захистити Україну на Чорному морі, — розсердився генерал.

Стало цілком зрозуміло, що керівництво Російської Федерації тримає курс на привласнення Чорноморського флоту і його берегової інфраструктури, розташованої на території України в Криму і Севастополі.

Російська Федерація, як метрополія колишньої імперії, без будь-яких на те прав та ще й в умовах розладу та знищення військово-промислового комплексу СРСР, фактично привласнила весь Військово-морський флот СРСР, усі ядерні сили, увесь валютний і золотий запас та весь алмазний фонд СРСР, залишивши незалежну Україну сам на сам з проблемами фінансування за кошти державного бюджету 17 мільйонів пенсіонерів і пільговиків, їхнього пенсійного та медичного забезпечення, з якого Україна успадкувала аж 60%, та який залишився без замовлень, а його працівники без заробітної плати.

Проте Україна демонструвала відсутність своєї політичної волі для вирішення проблеми як Чорноморського флоту, так і валютного, золотого запасу та алмазного фонду СРСР. Це, на жаль, віддзеркалювало стан вирішення багатьох інших проблем в Україні, зокрема економічних, які потрібно було самотужки вирішувати українському народу.

Як показала історія, український народ з честью витримав ті випробування, які наслало на нього долю. Дуже багато українців поїхало на заробітки в розвинуті країни Європи і своєю працею повновили статки своїх родин та державний бюджет України.

Тисячі українців здійснювали поїздки до сусідніх держав з товарами на продаж з України і поверталися з товаром, який мав попит в Україні. Для зручності вони брали сумки на колесах, які увійшли в нашу історію під наяву «кравчуками» за прізвищем Президента України Леоніда Кравчука. Ці масові географічні зусилля українців врятували національну економіку від краху й утримали незалежність держави Україна...

А раніше весною 1992 року я, сидячи в кабінеті командувача Чорноморського флоту, думав, яка важка боротьба очікує молоду незалежну державу Україну за свої права на Чорноморський флот з впевненім у собі генералітетом Росії, який і під час існування СРСР вважав себе принадливим до Росії, ставлячи знак рівності між СРСР і Росією.

Та я на міжнародній арені тривалий час панував цей знак рівності між Росією і СРСР, а про Україну навіть не було чути. Так, наприклад, всі лаври перемог українських спортсменів на міжнародних змаганнях діставалися Росії, бо іноземці вва-

жали, що перемогли російські спортсмені, і ніхто цього не заперечував, — так думав я, як раптом Касатонову нагадали, що його чекають гости і столи для вечері вже настірні. Скориставшись нагодою, я попросив у командувача Чорноморського флоту сприяння в роботі оперативної групи Міністерства оборони України, попрощаючись з адміралом Касатоновим і генералом Скуратовим та вийшов з кабінету.

В коридорі я побачив фігуру офіцера в шинелі сталевого кольору, коли він наблизився, я віпізнав щойно призначеного Леонідом Кравчуком командувачем військама Одеського військового округу генерал-лейтенанта Віталія Радецького.

Він привітався, але у його погляді відчувається якесь нездовolenня, думаю, що це через мою тривалу розмову з командувачем Чорноморського флоту, бо йому довго довелося чекати, поки той звільниться.

Вийшовши від адмірала Касатонова, я розшукав членів оперативної групи. Генерал Васильєв побував на командному пункті ЧФ, познайомився з оперативним черговим флотом та налагодив звязок з оперативним черговим флотом та налагодив звязок з оперативним черговим флотом, бо йому довго довелося чекати, поки той звільниться.

Ці міфи, як виявилося, глибоко запали у свідомість радянських громадян, які у 1992 році погано усвідомлювали, що вони вже стали громадянами незалежної України.

Так проходив перший офіційний візит представників Міністерства оборони України до штабу Чорноморського флоту. Як з'ясувалось, на рівні виконавців вирішувати питання набагато легше, ніж на рівні командування. Навіть дехто з офіцерів штабу ЧФ зрозумів наш візит як переход флоту в підпорядкування Києва, тому дуже прихильно поставився до членів оперативної групи Міністерства оборони України. Капітан 3 рангу Тенюх за цей час встиг домовитись на телебаченні Севастополя про мій виступ на завтра увечері.

Бранці оперативна група продовжили роботу, кожен за своїм напрямком, а ми з Ігорем Тенюхом до обідньої перерви мали декілька зустрічей.

Коли ми повернулися до готелю, то, беручи ключ від номера, я побачив слізи в очах чергової гості. Я спітав, що трапилось, може, треба чимось зарадити Й. Але те, що я почув, аж ніяк не вкладалось ні в здоровий глузд, ні в наші очікування на швидку перемогу України в Севастополі.

Чергова розповіда, що зі Львова приїхала велика група молодиків, бандерівців-фашистів, які будуть їх, російськомовних, виганяти з Криму, що їх привіз депутат Хмару, і що це кінець!

Я навмисно гучно розміялась, щоб чергова отягнула, і сказав, що її не так поінформували, що я є депутатом Львівської обласної ради і ніколи не чув про бандерівців-фашистів, що я особисто знаю депутата Степана Хмару як цілком адекватну особу, і ніхто не плачує нікого виселити ні із Севастополя, ні з Криму. Я пояснив, що, дійсно, група молоді зі Львова приїхала до Севастополя, щоб ознайомитися з цією частиною України, і в них є особливість пересуватися містом по-військовому, чіткими колонами і з піснями на патріотичну тематику. А те, що її повідомили про ба-

ндерівців-фашистів, то це з переляку від побаченої ходи цих молодих людей.

Чергова трохи заспокілася і навіть посміхнулася, а ми з Ігорем Тенюхом пройшли до свого готельного номера, де обмінялися враженнями.

Така бурхлива реакція чергової гості показала нам величину вразливості місцевих мешканців Севастополя на політичний подразник міжетнічних стосунків, яка залишилась нам у спадок від брудних політичних міфів, вигаданих у стінах колишніх кабінетів Лаврентія Берії та його НКВС. Саме вони запустили міф про ненажерливих фашистів-бандерівців, щоб виправдати масові репресії проти мирного населення Західної України, країни якої боронили свою землю, свої родини від окупантів як із заходу, так і зі сходу.

Для підкріплення своїх міфів та залякування мирних людей НКВС готувало диверсійні бандитські групи, одягало їх у форму вояків УПА та засилало на Західну Україну, де вони тероризували місцеве населення, вбивали людей і палили їхні оселі. Сюди навколо чутки про бандерівців-фашистів, вони тим самим насаджували думку про справедливу радянську владу, яка всіх захищає від цих кровопопивців.

Ці міфи, як виявилося, глибоко запали у свідомість радянських громадян, які у 1992 році погано усвідомлювали, що вони вже стали громадянами незалежної України.

У цій ситуації важливо було витримати толерантність у національному і мовному питаннях, дати людям можливість самим розібратися в реальній дійсності, відчути себе справжніми громадянами незалежної держави Україна, яка гарантує їм усі їхні права на щасливі і гідне життя.

Прибувші увечері на телебачення, ми з Ігорем Тенюхом побачили відеозапис ходи групи з УНА-УНСО центром міста, який показали саме перед нашим виступом. Запис робили професійно: ракурс зйомки дозволив відтворити жах від насування на глядача стіни солдатських чобіт і від гуркотіння їхніх ударів по бруківці вулиці. Дійсно, для мирних севастопольців таке відео мало дуже негативний вплив.

Тому у своєму вечірньому виступі по севастопольському телебаченню, ми з Ігорем Тенюхом побачили відеозапис ходи групи з УНА-УНСО центром міста, який показали саме перед нашим виступом. Запис робили професійно: ракурс зйомки дозволив відтворити жах від насування на глядача стіни солдатських чобіт і від гуркотіння їхніх ударів по бруківці вулиці. Дійсно, для мирних севастопольців таке відео мало дуже негативний вплив.

Коли ми повернулися до готелю, то, беручи ключ від номера, я побачив слізи в очах чергової гості. Я спітав, що трапилось, може, треба чимось зарадити Й. Але те, що я почув, аж ніяк не вкладалось ні в здоровий глузд, ні в наші очікування на швидку перемогу України в Севастополі.

Чергова розповіда, що зі Львова приїхала велика група молодиків, бандерівців-фашистів, які будуть їх, російськомовних, виганяти з Криму, що їх привіз депутат Хмару, і що це кінець!

Я навмисно гучно розміялась, щоб чергова отягнула, і сказав, що її не так поінформували, що я є депутатом Степана Хмару як цілком адекватну особу, і ніхто не плачує нікого виселити ні із Севастополя, ні з Криму. Я пояснив, що, дійсно, група молоді зі Львова приїхала до Севастополя, щоб ознайомитися з цією частиною України, і в них є особливість пересуватися містом по-військовому, чіткими колонами і з піснями на патріотичну тематику. А те, що її повідомили про ба-

ндерівців-фашистів, то це з переляку від побаченої ходи цих молодих людей.

Чергова трохи заспокілася і навіть посміхнулася, а ми з Ігорем Тенюхом пройшли до свого готельного номера, де обмінялися враженнями.

УНА-УНСО, який так налякав місцевих мешканців, називавши його недоречним. Я пояснив телеглядачам, що такі акції цієї організації у Львові є звичними і буденними, а візит членів цієї громадської організації до Севастополя, на мою думку, скрізьний не на розбрат, а на власне патріотичне самовилювання та самоствердження; що я розінью цей їхній приїзд до Севастополя як пізнавальний для молодих людей, які приїхали до будь-якого іншого міста на території України, та не зовсім вдалою спробою засвітити себе перед севастопольцями як герої. Ігор Тенюх підтримав мене і також висловив свою думку з цього приводу як депутат Севастопольської районної ради.

Наступного дня цей мій виступ прокоментувала московська військова газета Міністерства оборони Росії «Красна зірка», що відсунуло на задній план роботу оперативної групи Міністерства оборони України і мої переговори з адміралом Касатоновим.

Така швидкість реагування московської преси на події в Севастополі і вміння подати їх з вигідного для Москви ракурсу свідчили про налагоджену спільну роботу розведвідділки, аналітичного та політичного центрів Російської Федерації, які перейшли її у спадок від СРСР.

Крім того, в мене склалося враження, що дії десанту УНА-УНСО якось корелювалися з діями Москви у Севастополі, бо було дуже багато дивних збігів, які відволікали увагу громадськості Севастополя від основних важливих подій життя України на другорядні події, спотворюючи об'єктивну реальність.

Наприклад, візит оперативної групи Міністерства оборони України до штабу Чорноморського флоту для моряків-офіцерів і мічманів, що присягнули на вірність Українському народу і були звільнені адміралом Касатоновим з військової служби, для їхніх родин і для самого флоту мав дуже важливе значення і як сигнал з Києва, мовляв, своїх не кидаємо, все буде добре, і як сигнал для решти моряків-офіцерів і мічманів — флоту України бути!

Та тут у російськомовне місто раптом без будь-якої попередньої інформаційної роботи з місцевим населенням висаджується десант молодиків УНА-УНСО, одягнених в однострої вояків УПА, і крокує вулицями міста, наводячи страх на оточуючих.

Ця подія одразу стала головною в пропагандистській машині ворогів України та повно мірою використовувалася проти неї, витягуючи на інформаційну поверхню весь бруд дещо забутого міфу про кровожерливих бандерівців-фашистів.

Решта позитивної і конструктивної інформації зникає з поля зору севастопольців! Так оперативно працювала і нині працює ворожа пропагандистська машина.

З українських ЗМІ лише один телевізійний канал України взяв у мене інтерв'ю в Севастополі на березі моря, навпроти пам'ятника затонулим кораблям.

Мені особисто сподобалось це інтерв'ю своєю виразністю і показом українського полковника в папасі на тлі історичного пам'ятника.

Так невтішно починалася перша Чорноморська весна Збройних Сил України...

(Продовження буде)

НА КОРДОН ПОЇХАЛИ БРОНЬОВИКИ «КОЗАК» ТА ВАЖКА ТЕХНІКА

ОКСАНА МИХЕСІВА: «СЦЕНАРІЙ РЕІНТЕГРАЦІЇ ДОНБАСУ ЗАЛЕЖАТИМЕ ВІД СТАТУСУ ТЕРИТОРІЙ...»

Доктор історичних наук Оксана Михеєва розділила долю багатьох переміщених — вимушена була покинути Донецьк. Тепер живе у Львові. Коли почув її вищукану українську мову, то поцікавився корінням. Чи не з Галичини бува? Проте виявилося, що батьки Оксани Костянтинівни — з Херсонщини. Серед її предків були й українці, і росіяни, і поляки... Проте я довго не міг позбутися враження, що моя співрозмовниця сформувалася в якійсь львівській професорській родині — патріотична, освічена, стовідсоткова українка. А головне — оптимістка!

Починаю розмову з такого питання: зараз існує чимала спільнота донечан в Львові, Вінниці, Києві та в багатьох інших містах України. Звісно, все це не від хорошого життя, а внаслідок війни. А чи є якийсь позитив у цьому процесі? Оксана

Костянтинівна відповіла так:

— Очевидно, що для людини комфортом буде таке переміщення чи переїзд, до якого вона довго візирала, готувалася. В нашому ж випадку йдеться про переміщення неочікуване, вимущене. З цієї точки зору — це очевидно трагедія для багатьох людей, які були змушені покинути свої домівки, звичне життя, роботу. Тобто персональний вимір цих подій доволі часто несе в собі елементи трагедійності, ностальгії. Але не буває нічого, що було б лише негативним по своїй суті. Для багатьох переміщених, серед яких на сьогодні є чимало успішних людей, які добре себе зреалізували, така ситуація стала своєрідним викликом, перевіркою власних здібностей, вмінь. Чималим викликом стало це і для України загалом — оскільки чи не вперше в історії української незалежності відбувається таке інтенсивне і, що головне, — безпосереднє сплікання представників різних регіонів країни. Ми всі відкриваємо для себе Україну заново. І в ході цього руйнуються міфи, стереотипи, зникають страхи. Ми не на словах, а в реальних умовах вчимося жити разом. Це — не легкий процес, але цінний, через те, що працює на перспективу.

— Пані Оксано, знаю, що ваша кандидатська дисертація була присвячена кримінальній злочинності Донбасу в 20-ті роки минулого століття. Ви

бачите якийсь зв'язок нинішніх подій з дослідженнями минулого?

— У житті суспільства багато що повторюється, тому завжди можна знайти якісні історичні паралелі. Але в данном випадку такий «зв'язок» є доволі штучним, я маю на увазі, передусім, спробу легітимізації ДНР через історію Донецько-Криворізької республіки, підсилення в такий спосіб її «історичності», створення ілюзії тягості. На мою думку, нинішні події, скоріш за все, виростають з політики стосовно Донбасу в рідянські 60-70-ті — з часу особливо активної героїзації праці, формування уявлення про Донбас як про щось особливе — територію з особливим характером, особливою долею тощо. Саме це відчуяту «особливості» зрештою і заважало нормальній інтеграції Донбасу в Україну. У цьому відношенні я цілком погоджуєсь з думкою відомого американського історика Хіроакі Куромії — «...коли Донбас як окрема одиниця перестане когось цікавити, це буде означати, що нарешті відбулася його інтеграція з Україною».

— Дехто вважає, що, звільнивши Донбас, треба буде зайнятися дерусифікацією. Адже успіхи сепаратистів відбувається на тлі високоточної зруїфікованості регіону. Інші ж категорично не погоджуються з цим, вважаючи, що так ми лише дамо поживу ідейним сепаратистам. То як бути щодо мови? Може, хоч виївськи варто поміняти?

— Як на мене, події останнього часу стали несподіваними для багатьох, і не тільки в мовному відношенні. Приміром, несподіванкою для окупантів стало те, що чимала кількість російськомовних мешканців Донбасу виявилися патріотами України, а не носіями ідеї «російського світу». Вибачте мені цю чорну іронію, почерпнути, на жаль, не пам'ятаю в кого на Фейсбуці, несподіванкою для частини мешканців Донбасу, що запрошували до себе той самий «російський світ»,

стало те, що на Донбас прийшли не Пушкін з Достоєвським, а Моторола з Бородавом. Але будемо відверті та продовжимо це — скільки «свідків» стабільності та поборників «міцної руки» серед україномовних мешканців країни? То чи мова є головним показником, коли говоримо про патріотизм, про успішність української державності? Мене, наприклад, дуже тішить те, що Україна, як багатонаціональна країна, останнім часом почала вибиратися з цього політехнолого-гірничого протистояння «російськомовності» й «україномовності» та починає говорити різними мовами — пригадаймо хоча б фрагменти промови президента кримськотатарською. Я б хотіла, щоб ви мене зрозуміли правильно в цьому відношенні, моя перша мова — російська і, як людина начитаана, я її дуже добре знаю. Але свого часу, ще в 90-ті, я усвідомила цінність та важливість для мене української мови, до речі, рідної мови моого батька. І це сталося природно, невимушенено, більше того — усвідомлено. І я не знаю, чи був би цей процес успішним, якби хтось «заянявся моею дерусифікацією». Тож, гадаю, вихід варто шукати не через примусові та дисциплінуючі заходи, а через креативні рішення, що створять умови, за яких у масовій свідомості закріпилася б думка, що говорить українською і модно, і престижно.

— Якщо не мова (для галичан це було б логічно, мало того — бальзамом на душу), то які є ефективні шляхи реінтеграції?

— Якщо ми говоримо про реінтеграцію, то ви маєте рацію, це питання на часі. Однак сам сценарій реінтеграції напрямом залежить від того, який статус у майбутньому матимуть ці території. Зарах у чимало різноманітних прогнозів, пропозицій щодо цього — вони відомі та добре прописані. Тож не буде того повторювати, але хотіла би поділитися певним занепокоєнням, що в мене виникла з цього приводу.

Так, доволі привабливими виглядають «освітні проекти», перетворення Донбасу на «силіконову долину» чи «підприємницький оазис», або перенесення досвіду польської Лодзі чи чеської Острави із залученням можливостей культурних індустрій, реновациї промислових зон та перетворення їх на елітні райони. Все це прекрасно, але викликає в мене низку запитань — чиими силами та за чий рахунок це все буде робитися, і головне — чому ми знову, навіть в цих проектах, намагаємося відтворити «особливий» Донбас? Слід думати про загальнодержавні проекти, в яких би знайшло місце для кожного з регіонів України.

Сергей ЛАЩЕНКО

ційність закону про люстрацію можуть обговорювати судді — прямі учасники узурпації влади Віктором Януковичем.

Ця узурпація, як відомо, почалася з формування у Верховній Раді нелегітимної коаліції — у партії, які її сформували, не було більшості. І вже після цього Янукович вирішив використовувати важіль Конституційного суду. Більшість суддів не зробили нічого, щоб зупинити президента. Суд ніколи не висловлювався щодо рішення повернутися до старої, «президентської» версії Конституції без голосування у Верховній Раді. А саме ця зміна Основного закону країни в обхід парламенту стала головним кроком до диктатури. Ігнорувати цей факт абсолютно неприпустимо. Наслідки будуть катастрофічними.

І це не перебільшення. Ось приклад. 1993 року тодішній голова Конституційного суду Росії Валерій Зорькін фактично виступає на

А що ж нині?

На Українському радіо з доволі яскравим проявом малоросійства виступив колишній діяч Міністерства закордонних справ Василь Філіпчук. Він довго й натхненно навіював українця зневіру і безнадійності, розповідаючи, що Україна не має (на його думку!) жодних шансів у збройному протистоянні з Росією, оскільки не має такої могутньої армії і таких значних ресурсів. З цього випливав лише один раціональний вихід: капітуляція.

Сучасні політичні малороси (поміж них керівники Генштабу, колишні очільники СБУ і військової розвідки, аналітики і т.п.) як жертва російського навіювання чомусь вважали, що Росія поводиться на українському напрямку як дружня, союзна Українідержава, що є абсолютно неадекватним усій сумі фактів двосторонніх відносин — як останнім часом, так і протягом попередніх 300 років. Вони вірили в це позірне «братьство» всупереч реаліям, ігноруючи більш ніж промовисті обставини: Росія сприйняла унезалежнення України як особисту образу, як порушення своїх національних інтересів, як безпосередню загрозу своєї безпеці.

Починаючи з 1991 року, Російська Федерація постійно провокувала конфлікти в Криму, 1994 року, коли Росія зосереджувала ударне угруповання на Таманському півострові, Україну від українських міждержавних відносин, є якимсь «ексклюзивом», що виходить за межі стандартів міжнародного права. Вся ця пропагандистська демагогія про «спільне мінуле», «споконвічну дружбу», «братні народи» вразила свідомість політичного класу України, зачепила його найглибші ментальні структури і позбавила адекватності в оцінці поточної ситуації.

Пропагандистська зусилля Кремля, що базувались не на порожньому місці, а цілеспрямовано надбудовувались на збуджки понад 300-річної спецоперації імперії з перетворенням свідомості українців, виявилися далеко не марними. Вони ще раз актуалізували давно закладений комплекс малоросійства, який поет і офіцер армії Євген Маланюк називав «капітуляцією що до початку бою». Саме ця не стільки ідеологія, скільки психологія постійно відтворює у головах українського начальства меншовартисть і пораженство, відновлюючи задавнені й дуже типові для малоросів настрої подвійної лояльності і подвійної національної ідентичності, коли носій цього типу свідомості одночасно почувався українцем за кров'ю та народженням — і вірним слугою Російської імперії в політичному відношенні.

Зрозуміло, що нині цей малоросійський комплекс уже не є настільки «хімічно» чистим, як у XVIII-XIX століттях, усі ж таки 24 роки незалежності України на щось такі виплинули, проте залишилися явища малоросійства присутні дотепер у мисленні й поведінці керівників України, політиків, громадських діячів, науковців і журналістів доволі потужно.

Виявляється, вони не чекали...

У численних публічних заявах українських державних постійним референом на поясненнях щодо втрати Криму, порозок під Іловайськом, Дебальцевим та в інших місцях звичайно одне та ж саме: «Ми не чекали...», «Хто ж міг подумати...», «Якби не Росія, ми б цих сепаратистів...» і так далі. Отже, вони не розраховували, що Російсь-

беці бунтівного російського парламенту в конфлікті із президентом Борисом Єльциним. Після придушення заколоту Зорькін іде у відставку з посади глави суду під загрозою кримінального переслідування за звинуваченнями «у правовому забезпеченні конституційного перевороту». У проект нової Конституції Росії включають положення про повну заміну суддів Конституційного суду, але при підготовці тексту до публікації для проведення референдуму цей пункт несподівано зникає. Після схвалення нової Конституції суд відновлює свою роботу в колишньому складі і підтверджує повноваження Зорькіна як судді.

Через 10 років Зорькін повертається на посаду голови Конституційного суду — вже за Путіна. Під його керівництвом суд визнає конституційність скасування прямих виборів глав суб'єктів Росії та анексію Криму. Зі складу суду виганяють юристів, які намага-

лись захистити право від авторитаризму. Фактично Зорькін і його колеги сприяли узурпації влади Путіним і здійснили всі спільноти керівників комуністичного і шовіністичного заколоту 1993 року. У тому числі і кримську міру — адже перше рішення про російський статус Севастополя ухвалили саме в антиельцинській Верховній Раді Росії. Зара Зорькін активно працює над зміною російського законодавства, яке дозволило б відмовитися від пріоритету міжнародного права. І його не бентежить, що ухвали рішення про приєднання Криму — вже порушення цього пріоритету — ніким поки що не скасованого.

Ось що буває, коли вчасно не виганяє мракобісів зі структур, покликаних гарантувати пріоритет Основного закону.

Віталій ПОРТНИКОВ, журналіст і політичний коментатор, оглядач Радіо «Свобода»

СУД МРАКОБІСІВ

Конституційний суд України ухвалив рішення відкласти на невизначеній час розгляд закону «Про очищення влади». Це — справжня перемога здорового глузду. Абсолютно незрозуміло, яким чином конститу-

Акція протесту під будівлею Конституційного суду України (архівне фото)

КНИГИ НАШІХ ЗЕМЛЯКІВ

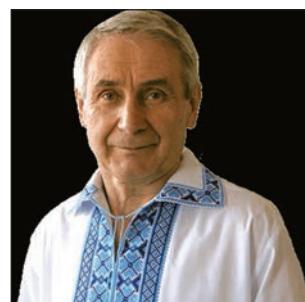
ЖИВУЧА ПАМ'ЯТЬ ВІЙНИ

**Віктор Стус. Пастка. — Запоріжжя:
Дніпровський металург, 2015**

У рецензії на повість Віктора Стуса «Судний день на Покрову» («КС», 14 серпня 2015 р.) автор цих рядків зауважив, що вона, його нова повість, читається як розділ чималої книги, яка ще пишеться. І як у воду дивився: щойно побачила світ десята за числом повість «Пастка» з позначкою, як і попередня, «Легенди рідного краю». Це — справді започаткована прозайком серія повістей з промовистою назвою. Вже з перших кроків у прозі він, власне, прагне передовсім виписати систему народних уявлень про своє минуле, про свої задавнені болі й трагедії. Тому-то й не дивно, що дві останні за часом повісті поклали початок серії про історію рідного краю й України загалом.

Перш, ніж взятися за перо, прозайк крихту до крихти збирал цінний фактичний матеріал, явивши спріважнє публіцистичне дослідження, в якому йдеться про трагічні події воєнного лихоліття, що сталися у вересні 1943 року в невеличкому хуторі Червоному та його околицях на Запорожжі. Там у нерівному бою з фашистами полягло 287 (!) радянських піхотинців. Через недолгість, байдужість командирів до долі бійців. Воєначальників не насторожило те, що ворог без бою здав село Катеринівку, і вони наказують двом батальйонам податися далі, до хутора Червоного. Тож у тій пастці загинуло майже три сотні юнаків різних національностей.

У розлітій передмові до повісті автор якраз і вдається до історико-публіцистичного екскурсу у вже далекі дні, запрошує нас до роздумів про причини трагічної загибелі юнаків, акцентуючи увагу на тому, що це лише один із сили-силеної епізодів душогубної війни, коли загинули не сотні, а легіони безвинних людей. За їхню загибель ніхто не покараний. Це яскраво показано на прикладі бою за хутір

Червоний. Однаке помилки минулого, наголошується в передмові, нічому не навчили нинішніх українських воєначальників. Чи не тому сталися страшні пастки-котли в Іловайську, Дебальцевому, збиті літаки, тисячі загиблих чи пропалих безвісти патріотів. І теж ніхто не тільки не покараний, а й продовжує возсадити у високих кабінетах. Немовірно і незагаднено...

Та передйдо до самої повісті. Як зінється автор, його твір аж ніяк не документальний, а художній, в якому домінує творча уява. Спираючись на свідчення очевидців, колишніх мешканців хутора Червоного, на пошукові матеріали зі шкільного музею бойової слави, організованого в селі Трудове, проїзд мистецькими засобами відтворив життя хутора в окупації, деталі того бою, де лягли кістми два батальйони, опинившись у ворожій пастці.

Не боячись перебільшень, можу сказати: повість «Пастка» самобутня і свіжа, бо В. Стус рішуче відступає од узвичаєних літературних канонів, оре свою ниву, дошукуючись істини і для нас, читачів, і для себе, тримаючи у повній увагі й інтриги. Адже за 70 років після закінчення убивчої війни скільки про неї переговорено, написано, знято фільмів, відображені в інших сферах мистецтва, що, здавалось, навряд чи кому випаде тут щось істотне додати, сказати нове. В. Стусу вдалося і додати, й сказати. Його чекало що й таке вигробування: не збитися на докumentальністі, зберегти пульс, чи, як мовлять у народі, живчик художнього письма. З цією загрозою автор теж впорався.

Взяти хоча б персонажів повісті. Вони дихають не-підробною справжністю з

у діалозі прочитується головна думка повісті. Власне, до неї підводить уже сама назва — «Пастка». До речі, образи Янички, Ходика і бідової Нінки, як на мене, найбільш переконливі і достовірні, по суті, живі портрети авторових земляків-запоріжчан. Вони, як і сам автор, стоять на позиціях етичного максималізму, не пробачають відхилень від народної моралі, дуже часто лишаються на самоті з власною совістю, яка є орієнтиром, еталоном для самооцінки і взаємин зі світом та іншими людьми. На самоті із совістю (а в тлумаченні прозайка суб'єктивна со-

вість невіддільна від громадянської) герой Стуса зважують свої проблеми і вчинки, як це роблять названі персонажі. Схожу лінію міркувань і мистецьких досліджень можна знайти в багатьох його повістях та оповіданнях — хіба це не промовляє про їхню внутрішню спорідненість? Не-озброєним оком видно таку спорідненість не лише тематичну, а й стильову в повістях «Судний день на Покрову» і «Пастка».

Прозайк, дійсно, доклав чимало творчого запалу, щоб встановити природу діянь людських, осягнути, з чого зароджуються злети чи падіння особистості, балансуючи, ніби акробат, аби зберегти рівновагу у змалюванні як позитиву, так і негативу, коли йдеться про добрі або лихі вчинки хуторян. Тому-то вірш правдивості їхніх перенесених на папір характерів. Тільки б реальні прототипи не впізнавали себе, автор, як зазвичай це робиться, вивів їх під вигаданими прізвищами. Про це він пише у передньому слові: «...Прагнув відтворити художніми засобами те, як жили мешканці, чим клопоталися, про що мріяли. Більшість імен змінено, прізвища взагалі не називаються, щоб не викликати якісь нарікання чи пересуди».

Цілком природно, що в творах В. Стуса живе його рідне Запорожжя, та мала батьківщина, з якої, знаємо, починається велика Україна. Це особливо помітно в рецензований книжці, де мальовничо і точно, з почуттям міри передано запорозький колорит: пейзаж, звичай, мову, побут хуторян. У них найтініший зв'язок з природою, яку можна лише відчути серцем: «Хутір, причаївшись у голім степу, готувався до нічівлі. Принишклив, насторожений, опустій. Густа темінь, мов чорна хмаря, наповзла зі сходу, клубилася в садках. Легкий вітерець шарудів шкарубким листям кукурудзи у городах. Поблизче до хат і сараїв тъмяно полискували дорідні гарбузи. Наразі нічого не віщувало лиха. Стояла туга щільна тиша. Тільки цвіркуни, повилазивши зі скованок, починали свої весірні трелі, притлумлюючи гупання гармат».

Повість сповнена й суто запорозького гумору, ліризму й епічності, через які просвічується зrimo

воєнна доба, нелегка і складна. А ще прикарбуве і захоплює мова. Лексичні знахідки збліскують чи не в кожному реченні. Які, скажімо, промовисті метафори ось тут: «Дві глибокі борозенки на її переніссі сердито зіштовхнулися і сковалися під білою хусткою з сірими горошинками». Або епітети і порівняння: «...Почувши ззаду деренчливий голос Гната, схожий на скрігіт жерсті»; «Інколи земля, мов нажахана мати, здригалася та ціпеніла. Як казали люди: наче в підземеллі чорти гидають». Йдеться, отже, про багату лексику. І про синоніміку теж, що освіжає і злагачує мову, приміром: «бухали гарматні постріли», «виплескуючи наболіле», «пошкрябав назад до своєї оселі» тощо.

Часто-густо текст перевтако прислів'ями, що збереглися в пам'яті письменника ще з батьківського краю, як-от: і вродиться ж отаке — ні собі, ні людям; такий і рідну матір прощає; сорока на хвості вість принесла; як би цей сміх боком не вийшов — приклади можна продовжити. В. Стус уміє знайти таке рідковживане соковите слово, вплести його в текст так органічно, що навіть неспокушеному читачеві не треба зазирати у словник.

Коли я читав книжку «Пастка», мимоволі перед очима поставали картинки

тий внесок у становлення незалежності України, утвердження її суверенітету та міжнародного авторитету. У глибокій скорботі сумуємо за людину, яка усе своє життя віддавала служінню Україні», — зазначив у своєму співчутті віце-прем'єр-міністр — міністр культури України В'ячеслав Кириленко.

Роман Лубківський народився на Тернопільщині 10 серпня 1941 року. Він був народним депутатом першого демократичного скликання Верховної Ради, у 90-х працював послом України у Чехії та Словаччині, держслужбовцем у Львівській обласній адміністрації.

У 1977 році за перекладацьку діяльність і популяризацію в Україні польської літератури Лубківському було присвоєно звання заслуженого діяча культури Польщі. У 1984 році за популяризацію чеської літератури він був відзначений премією Вітезслава Незвала Чеського літературного фонду.

У 1992 році Роман Лубківський став лауреатом Шевченківської премії. Його твори переведені англійською, білоруською, болгарською, польською, російською, сербською, словацькою, хорватською і чеською мовами.

ПОМЕР ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ РОМАН ЛУБКІВСЬКИЙ

26 жовтня львів'яни на Личаківському кладовищі провели в останню путь відомого письменника, поета, громадського діяча, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка Романа Лубківського.

На громадську панахиду за видатним українцем зібралися відомі громадські та культурні діячі, народні депутати, керівництво міста та області, друзі та рідні. Сотні людей прийшли вшанувати пам'ять цієї світлої людини.

Саме Роман Лубківський, будучи народним депутатом, 24 серпня 1991 року закликає занести до Збору Верховної Ради синьо-жовтий прапор України. Це він ініціював складання президентської присяги Леоніда Кравчука на Пересянницькому Євангелії. Шевченківську премію отримав за збірку поезій «Погляд вічності». Працював послом України у Чехії та Словаччині.

«З відходом такої постаті, як Роман Лубківський, віходить і ціла епоха, яка вірила

у містичну вартість слова і його всеосяжні можливості. Роман Лубківський був і залишається яскраво постатью цієї неопалимової епохи. Разом із натхненням, боротьбою, ідеалами, обстоюваннями національних та людських цінностей, прозою і поетикою, здобутками і помилками, сумнівами і непохідністю він пройде поруч із живими у майбутній усміхненій Україні», — промовив народний художник України Любомир Медвідь.

Михайло Косів, заслужений діяч мистецтв України, згадує: «Він мав особливий дар Божий у своїй душі, постійно щось мусив робити і закликав усіх до дії. Та широка діяльність для вшанування Маркіяна Шашкевича без Лубківського неможлива, неможливим було без нього і відродження Богдана-Ігоря Антонича, утворення Устияновича».

Видатний український письменник та громадський діяч помер у віці 74 років у п'ятницю 23 жовтня.

gazeta.ua

Свої співчуття з приводу смерті Романа Лубківського висловив прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк:

«Пішов з життя Роман Лубківський, громадський та державний діяч, письменник та патріот, яскрава та широка людина. Найглибші співчуття синам, рідним та близьким, однодумцям, усім, хто зізнав Романа Мар'яновича. Вічна та світла пам'ять», — написав голова уряду у Facebook.

«Ця особистість зробила значний особис-

«Клуб поезії» журналу «Дніпро» представляє на сьогоднішній поетичній сторінці «Кримської світлиці» талановита поетеса з Поділля, чарівна Лілія Ніколаєнко. Її вірші – проникливі, чуттєві, жагучі – захоплюють свою мелодійністю, витонченістю, щирістю, особливим сприйняттям цього дивовижного світу.

Лілія Віталіївна народилася 28 травня 1988 року в смт. Терплик Вінницької області в родині службовця. За фахом – юрист. Лауреат конкурсу «Золотий Тризуб». Автор книг: «Солов'їна пісня» (проза); «Меч і роза» (поезія).

Публікувалася у колективних збірках, антологіях, альманахах.

Читачам «КС», які побажали б ознайомитися з іншими творами поетеси, рекомендуємо відвідати її сторінку в «Клубі поезії»:

<http://www.poetryclub.com.ua/author.php?id=11675>

Тих же, хто захоче придбати її нову книжку в електронному форматі «Яблуко Афродіти», відсилаємо на Український авторський портал:

<http://book-ua.net/Yabluko-Afrodyti/>

ПАМ'ЯТИ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Я стала старшою за пізню осінь,
Коли весна забрала молодих.
Ще цвіт не облетів, а вже покоси...
Жнива криваві. Поминальний дим.
Брати мої загиблі, голубочки!
Вам кіті вражі обірвали літ.
Вам біль пекельний затуманив очі.
Упало небо від ридань землі.
Посивіла душа. Палає відчай.
Та дух жадає помсти за братів!
Погасо сонце. Затримала вічність.
Ростуть сади героїв із хрестів...
Страшна зима, вмираючи, голосить.
Багре кров і тане чорний сніг.
Я стала старшою за пізню осінь,
Проснувшись у розстріляній весні.

* * *

Матусю, прости!
За страждання прости, Україно!
За рани тяжкі,
що ятряться на тілі твоїм,
За муки, гріхи,
і принижену мову перлинну,
За розбрат синів
і ногеди ворожої грім!

Прости за дорогу тернисту
до раю свободи,
Ми знали напевне –
туди не пускають рабів!

Ми сіяли віру,
чекали на радісні сходи,
А зріс на могилах
безсмертний і праведний біль.

I падали кулі у серце твое,
ніби зливи.
I тихо стогнала земля
у кривавій росі.

Ta все ж ми були – хай недовго –
так широ-щасливі,
Єдині та горді,
хоч вижили, мамо, не всі...

I плинула кача,
і плакали зболені душі.
Потоптаній цвіт
чобітими знавіснілих катів.

I відчай-почвара
надію знеможену душить,
Ta мрії про волю
залишається вічно-святе.

Прости, Україно,
за слізозі гіркі та ридання,
Закопчене небо
і спеку пекельну зими!
Ця ніч безкінечна
скорилася, врешті, світанню.
Хоч довго проспали,
та інші прокинулись ми!

* * *

Убили сина. Гірко плаче маті.
За Україну він поклав життя.
Вітри по-вовчи залишились виттям.
Убила звістка вибухом гарматним.
А чисті небеса мовчать трагічно.
Лиш – «Мамо... мамо!» –
квілить, як пташа,
Скорботна, та нескорена душа.

I «Сину... сину» –
обізветься відчай.
Вставай, синочки! Скрізь весна буяє!

Ta nі... Не встане. Міцно він заснув.
Зустрів хороbro кривду і війну.
Не плачте, мамо, він тепер у рай...
I знову правда кровоточить

словом.

I знов на серці – невигойний слід.
Ніхто за мир даремно не поліг,
Іх кров цвіте трояндами любові.

* * *

Mій жовтень – листоноша
чарівний.

Невільник часу і чужих історій.
Розносить людям і яскраві сни,
І дощ в конвертах, і холодні зорі.
Mій янгол. Сум багряно-золотий.
Збирає втрати, підсумки і драми –
Гербарій боротьби і самоти.

Iде до раю грішними садами.
Мое натхнення. Mій далекий друг.
Lиш спиниться на хвильку –
i в дорогу.

Лілія НІКОЛАЄНКО

«ЯК ЖАЛЬ, що ми

Летить у вікна чар осінніх рун,
Римує вітер слізni епілоги.
Моя свобода у полоні мрій...
Щодня втрачою і знаходжу знову
Tвій вічний сенс –
примирення стихій,
I цю любов, солодку і тернову.

* * *

Мольфаре, наближається гроза...
Серед зими дощем вагітні хмарі.
Трикрапки затримтіли у сльозах
I темно стало від облюдних марень.

Веде мене язичниця-любов
Дорогою із гір – та все у прірву...
Молитву шепче мовою дібров.
Отруйний хміль із коренем

не вирву.

«Знайдеш його в наступному
житті...» –
Мені сказала доля і розтала
Снігами окаянних почуттів,

I в душу крига врізалися кресалом.
Не стримуй дощ, мольфаре,
хай гrimить,

I серце крають мукі-бліскавиці!
Ця повінь-ніч украдла пізвими.

I душу, безіменну і без лицо...

Мольфаре, наближається гроза...
* * *

У мене є шкідлива звичка – ти.
Мене від неї лікували вірші

(та інші...)

A хрести – то для святих...

Мені ж найважча –
ця байдужа тиша.

Заради тебе розміняла час

На мідяки римованих ілюзій.

Дарма, що недостойний ти
причасть

Hi чистим словом,

ніектаром музі,

Для мене ти – мій особистий бог,

Отруйної спокуси спіле гроно.

Чи нас у карти виграли Любов,

Чи мі обое жертві Аполлона?

Kому несү поезії плоди

Гіркі... (тибачив осінні на Парнасі?...)

I хто захоче правдено судить

Цю спраглу самоту – убивцю часу?

* * *

Якби ти міг воскреснути з оман,

I стати найсолідшим божевілем...

На сотні криків порвана пітма,

Ta vіdповідь ятрити в ранах сіллю.

Стікає воском часу біль і grim.

A чиста мрія, зваблена одчаєм,

B зінціях ночі народила гріх.

A я шукаю серед пекла раю...

Tвій розум – меч, освячений

слізми.

Tвої боги блукають поміж істин.

Rозлука – наш двобій.

Якби ти міг

Клуб поезії

Спинити цю стихію падолисту.
Дощами тиші відміряє час
Твоя душа, в рядки мої закута.
Настану на вічності печаль
Я вип'ю до останньої спокути.

* * *

Самотня ніч ворожить на зірках,
В душі буде печалі-пілігрими.
Волає тиша, мов полин, гірка.
Думки мої – не в такт,
слова – не в риму...

Do тебе не приходжу більше в снах,
Лиш спогади – невірні слуги часу,
Мені дозволяє доторкнутись дна
Хмільного моря, де тонули разом.
У павутинні вічності бринить

Струна-крило загубленого раю,

Курличе час жалюси сивини,

A я скарби минулого шукаю

У небі мрій, де чарівна рука

Малює сні у місячнім соборі,

I де любов, безсмертна і п'янка,

У келих серця наливає зорі...

* * *

Мені би розставити
зорі бажань по-новому,
Небесний туман повернути,
як русло ріки.

Мені б зачерпнути

із дзеркала снів невагомість,

I часом зітерти

вкарбовані в серце рядки.

Мені б заварити

тромандовий шал замість кави,

Dodatni ne cukor –

цілунки i ласки очей,

Cвій почерк змінiti

na shrift zagadkovo-ja-skrawiy,

Na vse svii час –

як u sviatim Piscym,

Ta nин в мене часу забагато,

Udostalas, thob, kartyas i kartyas

Za ti plodi, zho dav lukavij zmij.

Ja mala neb, ta ne mala kryl,

Tepor mochu kaminiem

shlyakh do rau,

Sho inshi rozkiadi – ja zbyra,

Mov na paperi duši slova-dari...

Ja mala tish, ta ne zna sny,

Bo v tishi serpy zabagato kriku,

Ale swobody priuruchila diku,

Prograla bi, ta vigrala vynu.

Pozbav men, mii Boze,

vid spokus,

Yaki vedutu do marhoti i tlini,

Za falys prodati

ne dozvoly bezcinnie,

Bo nini ce use, chogo boju.

U vichnosti upade jitity rika,

Ta maes vse ciu – dobro i liho.

Bo istina, stomaona i stolika,

Ne dasst sebe piznati bez grixa.

* * *

Ny ot. Tepor je starsha che na virsch.

A ty iše na virsch vі

Євстратій ЗОРЯ, спікер, історик та аналітик УПЦ КП:

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ ПІШОВ З ЛАВРИ РАЗОМ З АНТОНІСЬМ ТА ФЕОДОСІЄМ

Нешодавно минуло 20 років від дня інtronізації Патріарха УПЦ КП Філарета. Напевно, має пройти ще з півстоліття, перш ніж сучасні історики по-справжньому оцінять міць його пасторського і людського вчинку — піти на спротив Москви. Вчинку, який міг би привести до самотності, забуття, до повної дисcreditaції ідеї, до зліднів і навіть до фізичного знищення. Чи прорахував усі ці ризики на той момент один із найвизначніших ієархів та богословів Російської православної церкви, екзарх України, коли після проголошення Незалежності України взяв курс на створення національної церкви? Чи були у нього гефсиманські сади на цьому шляху?

Ми умисно пропускаємо діяльність патріарха Філарета до проголошення Незалежності. Зазначимо лише, що всі його кроки на зламі двох епох, і сміливі, і обережні, і ввічливі, і настійливі, були націлені на здобуття Українською церквою автокефалії, на право приймати рішення, призначати та переміщати єпископів і, як показала практика, на право церкви бути зі своїм народом та молитися за його військо.

Ми вирішили розпитати про події, які сталися в Українській церкві після здобуття Незалежності, спікера, історика та аналітика УПЦ КП архієпископа Євстратія Зорю.

— Владико, після прийняття парламентом України 24 серпня 1991 року Акта про незалежність митрополит Філарет 1-3 листопада 1991 року скликав Помісний собор УПЦ, який одноголосно прийняв рішення про повну канонічну незалежність, тобто автокефалію Української православної церкви. Розкажіть про це.

— У перші дні після проголошення Незалежності 6 вересня 1991 року митрополит Філарет скликав собор. На соборі розглядалося питання, що узв'язку із тим, що проголошено Незалежність, то виникли всі канонічні підстави для існування Української церкви як автокефальної. Це — історична та канонічна традиція, яку ми можемо прослідкувати для всіх церков. І відповідно не одноосібно митрополит Філарет, а архієрейський собор прийняв рішення про скликання Помісного собору Української православної церкви. І такий собор був скликаний 1-3 листопада у Києво-Печерській лаврі, і всі архієрії УПЦ, представники всіх єпархій, монастирів, духовних навчальних закладів від духовенства та мирян одноголосно прийняли рішення. І це рішення містить слова: «Незалежність православної церкви в незалежній державі є канонічно виправданою та історично неминучою».

Тобто це не вигадка митрополита Філарета, це слова Помісного собору. В незалежній державі повинна бути незалежна церква.

До речі, в 1943 році було рішення Священного синоду Московської патріархії, яким визнавалася автокефалія Грузинської церкви. Там наводиться така сама аргументація. Там ліквідація грузинської автокефалії на початку XIX століття царською владою пояснюється тим, що Грузія перестала бути державою, а увійшла в Російську імперію, не маючи спеціального статусу, а тепер (1943 рік, — ред.) Грузинська РСР є державою і як держава відповідно має право на автокефальну церкву; і тому Московська патріархія визнає Грузинську православну церкву автокефальною. До речі, на ті самі канонічні правила посилається Константинопольський патріарх у своєму Томосі, коли він визнавав автокефалію Польської церкви у 1924 році. Там чітко стверджується, що розподіл церковних справ має слідувати за розподілом справ державних. Якщо є незалежна держава, то на цій підставі може бути незалежна автокефальна православна церква.

Помісний собор Української православної церкви слідував цій історичній та канонічній традиції. Але Москва,

ківську. Але митрополит Агафонгел, який зараз говорить про себе, як про ревнителя православ'я, категорично відмовився перебратися в Івано-Франківськ. Він сказав: крає піду на спокій, але в Івано-Франківськ не піду. Інший архієрей, якого прийнято відносити до московського лобі, Іоанфан (Єлецьких) під час проведення собору був позбавлений єпископського сану.

— Я правильно розумію, що патріарх Філарет намагався усунути від керування єпархіями всіх єпископів із сумішною монашескою мораллю та специфічними особистисними уподобаннями?

— Я би не сказав, що він

неодноразово чули від учасників собору, що вони боялися за свою безпеку, що на них чинився тиск. Велася відеозйомка. Не знаю, яка інша структура могла бути 1992 році знайти камеру. Гадаю, що зйомка велася і для звіту до Москви, і для тиску на єпископів.

— Чи розумів на той час митрополит Філарет всі наслідки, передбачав що війну, яку проти нього розгорнули?

— Він розумів, що це буде важко. Ніхто та і не навів доказів, що собор 1-3 листопада був незаконним, його рішення перебуває на розгляді у РПЦ. Митрополит Філарет сподівався, що вплив на церкву впав, що єпископи, які раніше віддали голоси за незалежність, будуть діяти відповідно до церковних потреб, а не до потреб чужої держави. Але єпископи були більш чутливі до того, що подавалося з Москви, ніж до свого обов'язку до Української церкви.

Сам патріарх казав, що він готовий піти у відставку за-

ради миру церковного. Але коли після поїздки до Москви він повернувся в Київ, коли почав спілкуватися із паствою, він зрозумів, що це буде поглиблення сум'яття... Він зрозумів, що його обов'язок — відстоювати права Української церкви. Він був упевнений, що йде правильним шляхом, тому що він виконує волю церкви, волю собору, церковні канони і діє відповідно до історичної правди і тих precedentів, які були в історії церков. Тому ані так зване позбавлення сану, ані подальші анафеми його не зрушили. Чим більше зростав московський спротив, тим більше патріарх Філарет утверджувався, що йде вірним шляхом.

А сьогодні ми бачимо, якого суспільного впливу, внутрішнього церковного розвитку та загального авторитету досягла очолювана ним церква Київського патріархату, це — свідчення, що церква є правильна, правильна та благословенна Богом. Тому що патріарх Філарет підкорясло: без Божої підтримки нічого б не вдалось зробити. Все, що зроблено ним, — плід Божого благословення та Божої допомоги.

— Скажіть а патріарх Філарет не жаліє, що пішов з Києво-Печерської лаври? Ну хай би залишився там...

— Він був священноархімандритом Києво-Печерської лаври. Він добився того, що, попри величезний спротив тогодчастого очільника компартії Щербицького, під час проведення Помісного собору 1000-ліття хрещення Русі 1988 року було оголошено про передачу храмів та кількох приміщень Лаври Церкві. І документи про це передачу зберігаються у нього. Лавра була захоплена са-мочинниками, які пішли на поводу Москви і уклади там унію. Те, що там ченці живуть у Лаврі, не означає, що вони мали право відректися від нього та його вигнані. Бо, по суті, те, що зробили з Лаврою та Церквою, нагадує притчу про виноградник та зліх виноградарів, які, будучи оселеними, вирішили, що вони — не працівники, а його власники.

Патріарх Філарет мені розповідав про сон, який він бачив у час цього розділення. А сон був такий. Він побачив себе в Лаврі. І побачив преподобних Антонія та Феодосія, які виходять через нижні ворота, там, де джерела. А він, йдучи за ними, запитав: куди ви йдете? Хтось із преподобних обернувся та сказав: ми звідси йдемо, але настане час, і ми сюди повернемося. Вони пішли, казав Святіший, і я пішов із ними.

Лана САМОХВАЛОВА

(«Укрінформ»)

ЗУСТРІЧ З ВЛАДИКОЮ КЛИМЕНТОМ

24 жовтня в Херсоні Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Наталія Попович зустрілася з керуючим Кримської єпархії Української православної церкви Кіївського патріархату архієпископом Сімферопольським і Кримським Климентом.

Під час зустрічі сторони обговорили наявні проблеми громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території, і реальні можливості для подолання негативних наслідків та захисту прав і свобод українців у Криму.

Окремо співрозмовники приділили увагу питанням соціальної адаптації мешканців Кримського півострова, які вимушено залишили тимчасово окуповану територію України та оселилися на материкові частині України. Також сторони обговорили здобутки України на міжнародному рівні, які сприялимути мирному врегулюванню конфлікту і відновленню суперенітету та територіальної цілісності України на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь.

КАТОЛИКИ СЕВАСТОПОЛЯ ПРОВЕЛИ МЕСУ ПІД ВІДКРИТИМ НЕБОМ

Парафіяни римо-католицької церкви Севастополя провели богослужіння біля стін костелу поруч з площею Ушакова. На месу на честь Пресвятої Діви Марії біля головного входу в будівлю костелу зібрались близько ста людей. Громада спеціально для цієї події обладнала вівтар і лавочки, повідомляє кореспондент «Крим.Реалії».

Як повідомила голова римо-католицького приходу Севастополя Катерина Левандовська, ця акція є традиційною для приходу Святого Клиmentа, і з останній час вже провели кілька таких мес. Під час меси також освятили стіни севастопольського костелу. Водночас, за словами К. Левандовської, меса не є інструментарієм для актуалізації проблеми передачі костелу римо-католицькій громаді міста.

«Такі заходи з моменту входження Севастополя до складу Росії ми проводили не один раз. Це — виключно релігійний захід, що проводиться на честь Пресвятої Діви Марії і Святого Шарбеля з Лівану, чиї моці сьогодні будуть передані нашій громаді», — повідомила К. Левандовська.

Поруч із прихожанами було більше десятка поліцейських, які прибули до будівлі на трохи патрульних автомобілях. Як раніше повідомляли «Крим.Реалії», незважаючи на всі спроби, реституція щодо костьолу досі не проведена, а будівлю відповідно так і не повернули місцеві римо-католицькі громади. На сьогодні в будівлі знаходитьться непрацюючий муніципальний дитячий кінотеатр «Дружба», який, за інформацією голови місцевої організації «Севастополькіно» Дмитра Гарнегі, незабаром реконструюють.

ОСІННІЙ ЛУКА — ПОКРОВИТЕЛЬ ЖІНОК

Завершальним акордом жовтня є свято Луки. Цього святої — автора третього Евангелія у Новому Завіті — церкви східного (візантійського) обряду вічановують саме 31-го дня місяця. У народній традиції українців закріпилася назва — свято Осіннього Луки.

У його день із далеких лугів господарі перевозили сіно, клали в оборги, закидали на горища хат, хлівів, ставили в копиці-скирти. Працівники лісництв починали підгодовувати сіно дикіх кіз, оленів, лосів, складаючи його у спеціальні годівниці-драбини. Час перевезення вибирали не випадково. Земля вже підмерзла, волога «не розквасить» дороги, тому зручно їхати возом. Сани ще зарано брати.

Здавалося б, перевозити сіно — чоловіча робота. Але до справи очікувалися жінки, які звернулися на перелібі. Тож Святого Луки називають ще й покровителем вірних, незрадливих жінок. Деякі з них у це свято замовляли у церквях відправу Служби Божої, просили у євангеліста перед його іконою благополуччя. Вважали, що шлюб, взятий на Луку (особливо, коли день припадав на суботу або неділю), буде міцним, щасливим, жодна жінка-зайда не приворожить мужа...

Увечері свята господині пекли солодкі калачі з борошна нового врожаю. Вони мали обрядове значення. Всі раділи і приповідали: «На Осіннього Луки вдосталь хліба і мук!». Во Весняний Лука (5 травня) інколи бував голодним. Особливо, коли рік видавався неврожайним, запаси хліба швидко вичерпувалися. А до нового врожаю — ой, як ще далеко!..

Народна прикмета говорить: «Якщо на Осіннього Луки тепла погода, то тепло протримається ще два тижні».

Підготував Тарас ЛЕХМАН

ВУЛИЦЯ ІМЕНІ КАТА?

Український інститут національної пам'яті оприлюднив список людей, чия діяльність підпадає під дію законів про декомунізацію. Вулиці й інші топоніми, названі на їхню честь, повинні бути перейменовані до 21 листопада 2015 року, пише ZN.UA.

На сайті інституту опубліковано перелік осіб, які обіймали керівні посади в комуністичній партії, вищих органах влади СРСР, УРСР, інших союзних або автономних радянських республіках, співробітників ЧК-ГПУ-НКВС-КДБ, учасників жовтневого перевороту 1917 року. Зокрема, під декомунізацію підпадають ті, хто встановлював радянську владу в Україні, переслідував учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті.

У представленому списку коротко зазначені злочини, згаданих осіб, наприклад: «Молотов В'ячеслав Михайлович — голова РНК СРСР в 1930-1941 рр., один з організаторів Голодомору 1932-1933 рр., співорганізатор військового злочину «Катинський розстріл». Брав участь у створенні сталінського ГУЛАГу (1934 р.). Візував після Сталіна розстрільні списки. 23 серпня 1939 р. підписав Пакт Молотова-Ріббентропа». Таким чином пояснюється, чому те чи інше ім'я повин-

но зникнути з вулиць українських міст.

В Україні досі є вулиці, названі на честь організаторів Голодомору Лазаря Кагановича, Станіслава Косюра, Григорія Петровського і Менделея Хатаєвича, на совіті яких — життя мільйонів українців, тому непримістно «увічнювати» і «шанувати» їхню пам'ять, нагадує співробітник Інституту національної пам'яті Богдан Короленко.

«Серед осіб, чий прізвища увічнені в радянських назвах, є і комічні приклади. Зокрема, Мойсей Муринсон, на честь якого названа вулиця у Чернігові, свого часу вкрав на вокзалі валізу, і його скопіла поліція. У відділку виявилося, що у валізі — більшовицькі прокламації. Злодій помилково її вкрав, але радянська пропаганда зробила з нього полум'яного революціонера», — розповів Б. Короленко.

Список складений істориками для зручності місцевих громад, які обирають нові імена комуністичним вулицями згідно із законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні і заборону пропаганди їхньої символіки», який набув чинності 21 травня.

За словами Б. Короленка, представлений список не є вичерпним, і співробітники УІНП продовжують над ним працювати. (УНІАН)

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

В рамках офіційного візиту до України Президент Латвії Раймондс Вейоніс відвідав Національний музей «Меморіал жертв Голодомору».

Президент Латвії вшанував пам'ять жертв Голодомору, поклав квіти до скульптурної композиції «Гірка пам'ять дитинства» та запалив свічку на «Вівтарі пам'яті». Р. Вейоніс ознайомився з експозицією Зали пам'яті музею та Національною книгою пам'яті. Особливу увагу Президента Латвії привернув цифровий «Атлас Голодомору», розроблений Українським науковим інститутом у Гарвардському університеті (НУРІ), адаптований під технічні можливості Меморіалу жертв Голодомору та переданий у його користування. Демографічні карти атласу демонструють втрати населен-

ня у 1932-1933 роках в Україні, а карти темпів впровадження колективізації та хлібозаготівель — штучність створення умов, що привели до масових смертей.

Президент Латвії залишив пам'ятний запис у книзі відгуків музею. «Від імені усього латвійського народу дозвольте мені віддати належне мільйонам невинних, які стали жертвами Голодомору. Ми будемо завжди вшановувати світлу пам'ять цієї трагічної сторінки української історії, яка навік залишиться в наших серцях.

Ми повинні об'єднати наші зусилля з метою недопущення узурпації влади та повернення тоталітарного режиму над широким колом осіб, чий прагнення та вибір спрямовані на розбудову миру, демократії та захисту людських прав у суспільстві», — зазначив у своєму записі Раймондс Вейоніс.

mincult.kmu.gov.ua

СОН РОЗУМУ ПОРОДЖУЄ ЧУДОВИСЬК...

Бойовики «ДНР» прийняли рішення прибрати з підконтрольної їм території пам'ятники жертвам Голодомору та політичних репресій. Таку постанову прийнято на так званому пленарному засіданні «народної ради ДНР», передає vlada.io.

«Ця пропозиція виникла у зв'язку з тим, що пам'ятник був встановлений без погодження з територіальною громадою, та з метою відновлення історичної справедливості. Крім того, пропонуємо вжити в установленному порядку додаткових заходів щодо демонтажу пам'ятників і пам'ятних знаків жертвам політичних репресій та Голодомору в місті Сніжні», — заявив ініціатор знесення пам'ятників Валерій Скорододов.

Інші присутні в залі «депутати» підтримали цю ініціативу одноголосно. Бойовики назвали знищення пам'ятників жертвам голоду і репресій «відновленням історичної справедливості». (УНІАН)

* * *

В одному з центральних міських парків кримської столиці, біля кінотеатру «Сімферополь», лежить цей меморіальний камінь з табличкою, на якій написано: «Свєтлая пам'ять великомученикам русского народа и народов России — жертвам политического террора и репрессий, голода и войн в XX веке. Памятный знак установлен Конгрессом русских общин Крыма».

За логікою донецьких бойовиків, під знесення падає і цей пам'ятний знак. Але спробували б вони це зробити в Криму! Та їх би свої ж «кореша»-сепаратисти з «Кримської самообороною» самі пов'язали б, прийнявши за «Правий сектор»!

Сон розуму (якого, напевне, й не було) триває...

ПАМ'ЯТНИК ЛЕНІНУ «ДЕКОМУНІЗУВАЛИ» ПО-ОДЕСЬКИ!

На таку вигадку здатні лише одесити. 23 жовтня вони урочисто відкрили перший у світі пам'ятник Владіці Ситху, Верховному головнокомандувачу Імперської армії Дарту Вейдеру. Монумент цьому персонажеві кіносаги Джорджа Лукса «Зоряні війни» з'явився на території заводу «Пресмаш». Його створив одеський художник Олександр Мілов, лідер творчого об'єднання «Таке», чия композиція «Любов» цього року викликала фурор на американському фестивалі «Burnig Man».

За основу Дарта Вейдера був узятий монумент Володимиру Леніну, який підлягав «декомунізації» і мав бути демонтований. Його було «підкореговано» на прохання трудових колективів підприємств, розташованих на «Пресмаші», а також мешканців прилеглих будинків і робочих гуртожитків.

Свого часу Ленін був виготовлений із гіпсу і за десятиліття неабияк занепав. Тож скульптор довелося укріпити статую, покривши її особливим розчином, формула якого тримається в секреті. «Вейдерівські» деталі виготовлені з титанового сплаву і приклепні до вождя світового пролетаріату спеціальним клеєм, який використовується при роботах у відпочинку.

Сергій ГОРИЦВІТ

УКРАЇНА —
НЕ РОСІЯ...

У Новосибірську районний суд виніс вирок місцевим жителям, які минулого зимою розмалювали в кольори пропора України пам'ятник Леніну, зенітно-ракетний комплекс «Катюша» і танк Т-34 на монументі Слави.

Як повідомляє «ТСН», суд визнав винними у вандалізмі чотирьох новосибірців, двох із них відправили до колонії загального режиму.

Так, Кирило Коржавін засуджений до позбавлення волі терміном на 2,5 року, Владислав Шиповалов — до 2 років, Назар Коллекціонов, який під час розмалювання пам'ятників був неповнолітнім, отримав 1,5 року обмеження волі, а Сергій Белов — рік і два місяці.

ТИМ ЧАСОМ...

СТАЛІН ЗДІЙСНИВ КІЛЬКА ГЕНОЦІДІВ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ

Стенфордський історик Норман Неймарк вважає, що Сталін здійснив кілька геноцидів проти українського народу, мета яких — знищенні української національної ідентичності. Про це він розповів «Голосу Америки».

«Я почав роботу над питаннями масового насилля, геноциду окремо від моого інтересу до історії Радянського Союзу. І коли я працював над цим, мені ставало все зрозуміліше, що те, що зробив Сталін у 30-х, має належати до історії геноцидів. У 30-х роках Сталін атакував кілька груп через процес масового вбивства», — зазначив він.

Саме тому, за словами вченого, він вирішив назвати свою книгу «Геноциди Сталіна». «Це — серія взаємопов'язаних подій, які складають кілька геноцидів. Щоб пояснити, я проводжу паралель з Гітлером. Ми знаємо, що Гітлер масово вбивав євреїв, але він також вбивав циган, радянських військовополонених — у великий кількості, мільйонами, — що теж є геноцидом. Він масово знищував людей-інвалідів, і це теж геноцид. Коли ми говоримо про Гітлера, ми теж маємо говорити про його геноциди. Хоча вони походять з одного джерела, вони не є атакою на одних людей чи одну групу», — зауважив Неймарк.

«На мою думку, атака на кулаків є геноцидом. Кулаки, як група, — і українці, і росіяни, — стали об'єктом терору. Сталін сказав, що я знищу кулаків як клас, що він і зробив. Він

розстріляв десятки тисяч кулаків, депортував решту чи вислав їх у табори. І ці табори часто були лише для того, щоб знищувати там людей», — додав він.

За словами історика, жахливий голод в Україні в 1932-1933 роках стався як в результаті атаки на куркулів, так і в результаті божевільної колективізації: «Голод був на всій території Радянського Союзу, але голод в Україні був дуже-дуже жорстким. Згідно з величезною кількістю документальних доказів, Сталін використав цей голод, щоб здійснити атаку на українських селян в цілому. На той момент куркулів практично не залишилося».

«Сталін використував голод, щоб знищити національну ідентичність українського селянства. Атака не була на міста чи на українців, які проживали в інших республіках Радянського Союзу. Це був особливий тип геноциду, який був спрямований проти українських селян. У книзі я пишу, що в даному випадку не можливо розділити національність від класу, на відміну від кулаків, де все-таки атака була, насамперед, спрямована проти соціально-економічної, а не етнічної групи», — зазначив Неймарк.

«У випадку Голодомору Сталін відчував, і в цьому він мав рацію, що українські селяни зберігали свідомість української національної ідентичності, української національної ідентичності. І щоб це знищити, він використав голод», — резюмував він.

У РОСІЇ ВІДКРИЛИ ПАМ'ЯТНИК СТАЛІНУ

У російській Республіці Марій Ел відкрили пам'ятник Сталіну. Монумент встановлений у селищі Шелангер перед адміністративною будівлею місцевого радгоспу «Зенітогорський». Висота скульптури без постаменту становить близько трьох метрів, повідомляє кореспондент Радіо «Свобода».

«Інтерес до Сталіна зрос із останнім часом, коли Росія переживає не найкращі часи, пов'язані з падінням промислового виробництва і санкціями, оголошеними нам країнами Заходу», — йдеться в прес-релізі, опублікованому регіональним комітетом Комуністичної партії Росії.

Відкриття пам'ятника Сталіну відбулося на тлі загострення передвиборної боротьби в регіоні — губернатор Республіки Марій Ел Леонід Маркелов на зустрічі з жителями селища Шимшурга пригрозив їм «перекопати дорогу» — через «поганий прийом». У відкритті пам'ятника Сталіну взяв участь конкурент Маркелова на виборах керівника регіону депутат Держдуми від КПРФ Сергій Мамаєв.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ В СЕВАСТОПОЛІ ПРОБИВАЛАСЯ КРІЗЬ ШОВІНІСТИЧНІ ГІМНИ

Десять українських народних пісень пролунали на традиційному щорічному святі народної пісні в Севастополі, яке відбулося 25 жовтня 2015 року в Будинку культури колишнього радгоспу «Севастопольський» селища Сахарна Головка. Організаторами заходу виступила «влада» Балаклавського району та адміністрація Будинку культури.

На концерті під назвою «Пою тебе, мой Севастополь» загалом виступили чотири десятки самодіяльних співочих колективів із Севастополя, Ялти та Бахчисараю. Україномовні співочі гурти виконували переважно по дві народні пісні – одну українську й одну російську.

Ансамбль «Елегія» з Орлінівського селищного центру культури та дозвілля (керівник Вікторія Накоренєва) виконав народну пісню «Сонце низенько, вечір близенько», яка зачарувала зал і викликала шалені оплески. Козацький жіночий хор «Севастопольчанка» під керівництвом Тамари Маслової виконав ліричну авторську пісню «Сонячна долина» і потішила глядачів танцями. Вокальний ансамбль Асоціації національно-культурних товариств Севастополя під керівництвом Віктора Ковалчука виконав ліричну авторську пісню українською мовою «Дарую вам пісню», яка раніше не лу-

нала зі сцени. Севастопольський самодіяльний вокальний ансамбл «Надвечір» виконав народну пісню «Десь мене чекає коник вороний», яку глядачі зустріли оплесками. Вокальний ансамбл «Візерунки» з селища Сахарна Головка (керівник Олександр Мізера) виконав українську народну пісню «Ой кум до куми залиявся», а також пісню «Ой хоча би повечоріло», які також радо вітали глядачі. Ще чотири українські народні пісні пролунали у виконанні чотирьох переважно російськомовних співочих колективів Севастополя.

Втім, деякі вокальні ансамблі виконували неформатні політичні пісні прокремлівського характеру. Зокрема, гість фестивалю – ялтинський вокальний ансамбл «Три криниці» – виконав пісню, в якій були слова: «От Камчатки до Одессы у Москвы есть интересы», «От Кирил до Приднестровья, от Донецка до Кремля – это матушка Россия, и делить её нельзя». Цю ж пісню на тому ж фестивалі виконав її інший фольклорний ансамбль, незважаючи на неписану фестивальну традицію, що пісні не мають повторюватись. До речі, цей «шедевр» більше року тому породила російська співачка Віка Циганова разом з гармоністом Петром Матріонічевим та

народним губернатором ДНР» Павлом Губаревим.

Представники ансамблів скажуть на відсутність опалення у приміщенні, в якому відбувався фестиваль, а також на те, що місцеві «чиновники» та міські телеканали «повинністю прогнорували» захід.

(Джерела: «Лес-Информ», «Крим.Реалії»)

R. S. 26 червня 2015 року ансамбль «Три криниці» на Святі хлібі – в Ялті. На перших хвилинах – «От Читы до Херсонеса у Москвы есть интересы»... (<http://www.youtube.com/watch?v=H1hLtdPN7c4>)

А зовсім недавно, якісь 6 років тому, у виконанні тих самих співочих колективів лунала у Криму – просто Пісня!

ВІД МАТЕРІ ДОНІ ДОБРО ПЕРЕДАМ...

Ансамблю «Севастопольчанка», який виконав віночок українських пісень, овациями симпатизували учасники свята української пісні, яке організувала наша газета. І потрапили севастопольці до адміністративної столиці Криму цілком логічно:

одна із співачок – Людмила Колосова – стала переможницею народного конкурсу на визначення 20-ти найпопулярніших українських пісень. Людмила Іванівна не є вокалісткою, тому колеги вирішили її підтримати своєю участю у заході. Поїздку організував голова Севастопольської міської організації УРП «Собор» Віктор Бурда, який сам любить пісенну творчість, у тому числі й як виконавець.

Загалом у репертуарі ансамблю «Севастопольчанка», який народився 23 вересня 1999 року в Українському культурно-інформаційному центрі в Севастополі, більше трохи десятків народних і авторських пісень.

Очолює колектив відома активною організацією пісенних фестивалів співачка Тамара Маслова. Після переїзду її до нашого міста у 1999 році Тамара Яківна відразу провела на Великдені міні-фестиваль на Херсонесі з дітьми. Щороку по три пісенних свята: «Севастополь – місто слави» до дня міста, «Дзвени піснями, моя земле!» до Дня українських моряків та «Моя співуча Україна» до Дня Незалежності України – і ось так вже в організаційному і творчому доробку є 30 повноцінних всеукраїнських фестивалів.

Тамара Яківна розповідає, як була вражена красою кримських маків, коли їхала вперше із Сімферополя до Севастополя. Їй, як творчій людині, захотілось відобразити ці кольори і цю красу на одязі. Сама зробила ескізи театральних костюмів, придбала за свої кошти необхідні тканини, сама пошила, і тепер ансамбль «Севастопольчанка» має три різні самобутні комплекти одягу. Про величезне значення красивого сценічного одягу годі й говорить.

Репетиції самодіяльної співачки

проводять у діловому і культурному центрі міста. Учасники ансамблю – українці, росіяни, білоруси, з різними політичними поглядами, різного віку та іх усіх об'єднує любов до української пісні.

Тамарі Масловій з юності пощастило з вчителями, які найбільше вплинули на її творчість: у Житомирі в музичному училищі її вчив діригуванню та ставив голос Микола Кущ, у Волинському народному хорі – народний артист України Анатолій Пашкевич. У складі цього хору вона виступала і на українських сценах, і в багатьох країнах Європи, і в Росії.

Доньку Тетяну віддала навчатись грі на скрипці з 6 років. А вперше вивела на театральну сцену, коли та вчилася у четвертому класі. Тамара Яківна з особливою радістю згадує, як вона написала слова пісні «А над річкою Горинню» і спільно з донькою виконала цю пісню – рівненські глядачі сприйняли з таким захопленням, що довго не відпускали овациями такий сімейний дует. Тепер вона пишається здобутками доньки, яка після 18 років музичної освіти майстерно володіє скрипкою і має абсолютний слух – Тетяна Барткова нині солістка-вокalistka оркестру Військово-Морських Сил Збройних Сил України і заслужена артистка України. «Те, що недореалізувала сама, вклали в доньку», – каже Тамара Яківна.

Тамара Маслова як організатор і натхненник співочого люду перевончана у тому, що пісня дає силу й об'єднує людей.

Микола ВЛАДЗІМІРСЬКИЙ
«Кримська світлиця» № 43
за 23 жовтня 2009 р.

На фото ліворуч: 2009 рік, перевончений концертний зал гарнізонного Будинку офіцерів у Сімферополі, ансамбль «Севастопольчанка» (крайня ліворуч – Тамара Маслова) виступає на фестивалі-конкурсі української пісні, організованому «Кримською світлицею»

КРИМСЬКИХ ДІТЕЙ ЗАПРОШУЮТЬ ДО КОНКУРСУ МАЛЮНКІВ

**ЖУРНАЛ «ВИГАДУЙ, ДУМАЙ, ГРАЙ»
ОГОЛОСИВ КОНКУРС МАЛЮНКІВ
ДО ДНЯ СВЯТОГО МИКОЛАЯ!**

«За вікном накrapає дощик, земля встелена жовтим листям, а ми вже думаємо про зиму і зимові свята! Адже вже розпочали роботу над грудневим випуском журналу «ВДГ»! А ваші дітки вже надіслали малюнок до Дня Святого Миколая? Постітай! Чекаємо на малюнки із зображенням Святого Миколая, різдвяної ялинки, зимових пейзажів до 16 листопада. Найкращі малюнки надрукуюмо в жур-

налі. А автори най–най–найцікавіших малюнків року отримають призи», – повідомляється на сторінці журналу в соцмережі.

Надсилати малюнки можна на адресу: журнал «ВДГ», вул. Закревського, 93-А, м. Київ, 02232. Або на е–мейл: tak@ua.fm (малюнок має бути якісно сфотографований чи відсканований і великого розміру, щоб гарно вийшов на сторінках журналу).

Напишіть назустріч малюнку, своє ім'я, прізвище і домашню адресу.

Дітки з Криму! Надсилайте ваші ма-

люнки в електронному вигляді на е–мейл редакції: ak@ua.fm або на е–мейл нашого помічника в Криму: veldar@ukr.net. І обов'язково підписуйте, що малюнок надійшов з Криму. Можете вказати, як підписувати ваш малюнок. «Чекаємо талантів з Криму. Прозорість й об'єктивність я гарантую – так само, як і доставку призів до дверей», – повідомив громадський активіст, помічник журналу «ВДГ» у Криму Вельдар Шукурджиев.

voicescrimea.com.ua

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджені приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готовувати до друку щотижневі номери газети і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'яtnicі виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «КС»

О ФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнopolітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою – <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

